

STK'lar Perspektifinden Alanya'da Yaşanan Turizm Politikası Sorunları¹

Tourism Policy Problems in Alanya from the Perspective of NGOs

Hilmiye KISA

Öğr. Gör., Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi,
Gazipaşa M.R.B. MYO, hilmiye.kisa@alanya.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0002-4411-2106>

Makale Başvuru Tarihi: 02.05.2024

Makale Kabul Tarihi: 14.06.2024

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Yusuf UYSAL

Doç. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İİBF,
Kamu Yönetimi Bölümü, yusuf.uyisal@dpu.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0003-3872-3119>

ÖZET

Turizm, vergi alanlarının yaratılması, istihdamın artırılması, döviz girdisinin sağlanması ve ödemeler dengesindeki olumlu katkılarından dolayı ekonomiyi canlandıran lokomotif bir sektördür. Turizmin bu özelliği ve diğer sektörler üzerindeki önemli etkileri nedeniyle ayrı bir politika olarak ele alınması gerekmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı STK'lar (Sivil Toplum Kuruluşları) perspektifinden Alanya'da 2010 yılından itibaren yaşanan yerel turizm politikaları ile ilgili sorunların tespit edilmesidir. Mevcut çalışma Alanya örneğinde yapılan ilk araştırma olması sebebi ile önem taşımaktadır. Çalışma kapsamında Alanya için ALTSO (Alanya Ticaret ve Sanayi Odası), ALTİD (Alanya Turistik İşletmeciler Derneği), TÜRSAB Alanya BYK (Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği Alanya Bölgesel Yürütme Kurulu) ve ALTAV (Alanya Turizm Tanıtma Vakfı) gibi sivil toplum kuruluşları resmi olmayan aktörler olarak ele alınmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi uygulanmıştır. Görüşme kapsamında amaçlı örnekleme tekniği kullanılarak Alanya'da yerel turizm politikalarının oluşturulmasında etkili olan resmi olmayan aktörlerden STK'ların üst düzey yöneticileri ile derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler sonunda elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi yöntemleri ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak Alanya'da yerel turizm politikasının oluşturulmasında rol alan aktörlerin bu süreçte gerekli ölçüde aktif olarak yer almadıkları ve destinasyonda yer alan STK'ların (sivil toplum kuruluşlarının) faaliyetlerinde şeffaf ve gözlemlenebilir kurumsal yönetim tekniklerinden yararlanamadıkları anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Alanya,

STK,

Turizm Politikası,

ABSTRACT

Tourism is a locomotive sector that revitalizes the economy due to the creation of tax areas, increasing employment, providing foreign currency inflow and positive contributions to the balance of payments. Due to this feature of tourism and its significant effects on other sectors, it should be considered as a separate policy. In this context, the aim of the study is to identify the problems related to local tourism policies in Alanya since 2010 from the perspective of NGOs (Non-Governmental Organizations). The current study is important because it is the first research conducted in the Alanya sample. Within the scope of the study, non-governmental organizations such as ALTSO (Alanya Chamber of Commerce and Industry), ALTİD (Alanya Touristic Operators Association), TÜRSAB Alanya BYK (Turkish Travel Agencies Association Alanya Regional Executive Board) and ALTAV (Alanya Tourism Promotion Foundation) were used as unofficial actors. It is discussed. The phenomenological pattern, one of the qualitative research methods, was used in the study. Semi-structured interview method was used as a data collection tool. Within the scope of the interview, in-depth interviews were held with senior managers of NGOs, which are among the unofficial actors that are effective in creating local tourism policies in Alanya, by using purposeful sampling technique. The data obtained as a result of the interviews were analyzed using descriptive analysis and content analysis methods. As a result, it has been understood that the actors involved in the creation of local tourism policy in Alanya are not actively involved in this process to the required extent and that non-governmental organizations (NGOs) in the destination cannot benefit from transparent and observable corporate management techniques in their activities.

Keywords:

Alanya,

NGOs,

Tourism Policy,

1 Bu makale 1. yazarın, 2. yazar danışmanlığında hazırladığı ve Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından 2024 yılında kabul edilen "Alanya'da 2010 Yılı Sonrasında Yaşanan Yerel Turizm Politikası Sorunları ve Çözüm Önerileri" başlıklı yüksek lisans tezinden geliştirilerek elde edilmiştir.

Önerilen Alıntı (Suggested Citation): KISA, Hilmiye ve UYSAL, Yusuf (2024), “STK’lar Perspektifinden Alanya’da Yaşanan Turizm Politikası Sorunları”, **Global Social Sciences Bulletin**, S.1(1), ss.10-36.

1. GİRİŞ

Turizm, dünyanın en hızlı gelişip ilerleyen sektörleri arasında yer almaktadır. Ulaşım sektöründe yaşanan gelişmelerle birlikte insanlar daha konforlu bir şekilde daha uzak mesafeli yolculuklar yapmaya başlamıştır. Ulaşım ve iletişim teknolojisinin hızla gelişmesi, kişisel gelirin artması ve dünyanın birçok ülkesinde turist kabulü için bürokratik işlemlerin kolaylaştırılması ile birlikte turizm sektöründe de hızlı bir gelişme yaşanmasına neden olmaktadır. Turizm sektörü hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerinde önemli bir yere sahiptir. Diğer birçok sektör gibi ulusal ve bölgesel kalkınmada bir araç olarak kullanılmaktadır. Bu durumun temel sebebi; turizmin istihdam yaratması, ülkeye döviz kazandırması, gelirleri arttırması, ödemeler dengesindeki sorunların ortadan kaldırması, ekonomik anlamda ulusal ve bölgesel gelişmenin sağlanması gibi özelliklere sahip olmasıdır. Bugün hızla gelişen turizm endüstrisinde birçok ülke daha fazla pay alabilmek için birtakım çalışmalar yapmaktadır.

Turizm sektöründe söz sahibi olan ülkelerin hepsi uyguladıkları turizm politika ve planlamalarının başarısıyla paralel olarak diğer destinasyonlarla rekabet etme olanağına sahiptirler. Ekonomik kalkınmada önemli bir etkiye sahip olan turizmin geliştirilmesi için farklı politikalara ihtiyaç duyulmaktadır. Turizm sektöründe politikalar bilinçli bir şekilde hazırlanıp uygulanırsa ülkenin veya bölgenin sosyal, kültürel ve ekonomik faaliyetleri daha faydalı hale gelebilir. Aksine plansız ve bilinçsiz olarak izlenen politikalarla birlikte gelecekte telafisi mümkün olmayan hasarlara, çevre tahribatlarına, bozuk yapılaşma ile çeşitli sosyal ve ekonomik sorunlara sebep olabilir. Bu nedenle turizm politikasının ve turizm faaliyetlerinin belirli planlar çerçevesinde uygulanması büyük öneme sahip olan bir konudur. Çevreyle uyumlu, rekabetçi ve sürdürülebilir politikalar uygulandığı takdirde turizm gelirleri ve turist sayısının arttırılması açısından destinasyonların uluslararası turizm gelirinden büyük pay alabilmesi mümkün olmaktadır.

Turizm, günümüzde ülkelerin ekonomileri bakımından büyük öneme sahip olan bir gelir kaynağıdır. Turizmin bu özelliği sayesinde dünya üzerindeki bütün ülkeler, turizmin sağladığı ekonomik güçten daha fazla alabilmek için yarış halindedir. Ülkeler, uluslararası alanda bu kadar büyük etkiye sahip olan sektörden faydalanabilmek için iç ve dış politikalarda önemli adımlar atmaktadır.

Çalışmada Alanya’da 2010 yılı sonrasında yaşanan yerel turizm politikası sorunları STK’lar özelinde ele alınmıştır. Çalışma kapsamında yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden literatür taraması yöntemi uygulanmıştır. Çalışma, dört ana bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın ilk ana bölümünde, turizm politikası kavramsal açıdan ele alınmıştır. İkinci bölümde de Alanya’nın sahip olduğu turistik değerler ve turizm politikaları ele alınmıştır. Bir sonraki bölümde, STK’ların yerel turizm politikalarında yeri değerlendirilmiştir. Son olarak ise; Alanya’da 2010 yılı sonrasında yaşanan yerel turizm politikası sorunları ve çözüm önerileri ile birlikte uygulama araştırması yapılarak araştırma bulguları ortaya konulmuştur.

2. KAVRAMSAL VE KURAMSAL AÇIDAN TURİZM POLİTİKALARI

Eski Yunanca kökenli olan ile “*politika*” kelime anlamı olarak “iş yapmak” anlamına gelmektedir. Politika kavramının karşılığı olarak “*siyaset*” kelimesi kullanılmaktadır (Göçoğlu ve Aydın, 20215). Bu kavram öncelikle kamu yönetimi alanında kullanılmakta ve “*hizmet işlerini belli bir usule göre yürütmek*” anlamına gelmektedir. Mevcut ve gelecek yıllara yönelik kararlara rehberlik etmek için pek çok seçenek içinde belirlenen belli bir hareket tarzı ya da yol da politika olarak açıklanmaktadır (Dinçer, 1998). Devletin faaliyetlerini amaç, yöntem ve içerik şeklinde düzenleme ve gerçekleştirme ilkelerinin tümüne politika denilmektedir. Ayrıca bir hedefe erişmek amacıyla karşısındakilerin hislerini okşama, hassas noktalarından ya da aralarındaki anlaşmazlıklardan faydalanma gibi yöntemlerle işini yoluna koyma da politika olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2023).

Politika, toplum içinde yaşamını sürdüren insanlar arasındaki çatışma ve mücadele olarak nitelendirilmektedir. İnsanların farklı görüş, çıkar ve psikolojik eğilimlerinden kaynaklanan çatışmaların politikanın merkezinde yer almaktadır. Söz konusu çatışma gücün ele geçirilmesinden ibarettir (Kapani, 2008). Dolayısıyla politika kavramı, bir problemin çözümü için geleceğe dair alınması gereken önlemleri ifade etmektedir (Turan,

2023:34). Politika, ülkenin problemlerine bakmak, onları tanımlamak, çözümler bulmak, elden gelenin en iyisini yapmak, sonuç almak ve bu sonuçları ölçmeye çalışmak şeklinde ifade edilebilir (Çiçek, 2022). Politika, bir işletmeyi ya da toplumu idare etme/yönetme yeteneği şeklinde de tanımlanmaktadır (Ceyhan, 2011). Bu bakımdan her yönetimde, yönetim biçiminde, her kurum ve kuruluşta belirli politikalar bulunduğu ifade edilebilir. Bununla birlikte tüm sektörler ve bilim dalları açısından genel kabul görmüş bir politika tanımı yapmak oldukça güçtür. Çünkü her bilim dalı politika kavramını kendi ihtiyaçları ve metodolojisi içerisinde yorumlamaktadırlar. Bu noktada da muhtelif politika tanımları ve anlayışları ortaya çıkmaktadır.

Kişiler belirledikleri amaç ve hedeflerine ulaşmak için araştırmalar yaparak elde ettikleri veriler ile birtakım stratejiler geliştirirler. Bu stratejileri bir süreç içinde birtakım ilkeler ve yöntemler ile uygulamaya koyarlar. Bu uygulamaların sonuçlarını değerlendirerek mevcut strateji, amaç, uygulama, süreç vd. unsurlarında güncellemelere giderek döngüsel bir yönetim anlayışı ortaya koyar. Ortaya çıkan bu yol haritası ve süreç yönetimi politika kavramını ortaya çıkarır. Politika süreci hem özel sektör hem de kamu sektörü açısından uygulanabilir bir özelliğe sahiptir. Ancak politika üretimi ve politikaların uygulanması gibi kavramlar toplum içerisinde genellikle kamu sektörü ile ilişkilendirilmektedir. Politika denilince kamuoyunda daha çok “*kamu politikası (kamu sektörü politikaları)*” algısı ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan kamuoyunda “politika” kavramının daha çok “*kamu politikası*” şeklinde algılanması sıklıkla karşılaşılan bir durumdur.

Politika kavramı gibi “*kamu politikası*” teriminin de herkesin üzerinde uzlaşabileceği bir tanımını yapmak oldukça güçtür. Ancak buna karşın kavramın geniş kapsamlı olarak neyi ifade ettiğini belirtmek mümkündür. Kamu politikası kavramı, esasında sınırlı olarak bulunan kamu kaynaklarının hangi sorunların çözümünde, hangi yöntemlerin kullanılarak çözülmesi gerektiği ile ilgili siyasi bir kararın alınıp uygulandığı süreçtir (Yıldız, 2011). Kamu politikası, kamu yetkilileri tarafından belirlenen bir konuyu veya bununla ilgili sorunları değerlendirmek adına seçilen eylemler veya ihmallerden oluşabilmektedir (Pal, 2006). Bu eylemler merkezi idareyle birlikte tüm kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülmektedir (Yaylı ve Gönültaş, 2017:273). Kamu politikası Dye (2013) tarafından, “*hükümetin yapmaya ya da yapmamaya karar verdiği her şey*” şeklinde tanımlanmaktadır. Bir topluluk kurulması ve farklı vergilerle para toplanması da bu politikalar içerisinde yer almaktadır. Bu nedenle kamu politikasının davranışı düzenlediğini, bürokrasi kurduğunu, karları dağıttığı ya da tümünü beraber yaptığı belirtilmektedir (Dye, 2013).

Easton (1959) kamu politikasının, bir toplum ya da daha küçük bir birimin herhangi bir grup adına, değerleri paylaşan kararlar ve faaliyetlerden oluştuğunu belirtmektedir. Kamu politikası, bir başka deyişle değerleri toplum adına dağıtan bir yetki olarak nitelendirilebilir. Bu nedenle bu kamu politikası değerleri maddi ya da manevi şekilde de tanımlanabilmektedir. Kamu politikası değerleri para, mülkiyet, ekonomik mallar, insan hakları, adalet, kültür, ahlaki ya da dini değerler gibi görülmektedir (Easton, 1979).

Kamu politikası, daha geniş çerçevede sosyal amaçlara erişmek ve sosyal sorunları çözüme kavuşturmak amacıyla tasarlanan ve kullanılan programlara dair siyasi kararlardan oluşmaktadır (Cohcran ve Malone, 2010). Kamu politikaları çeşitli amaçlara yönelik olarak da oluşturulabilmektedir. García (2018) tarafından kamu politikalarının nelere yönelik olduğu şu şekilde sıralanmıştır;

- Bireylerin hayat kalitesini ve iktisadi faaliyetlerini yükseltmek,
- Refah ve erişim imkânının eşit bir şekilde dağıtılmak,
- Çevre ile yakın bir etkileşim içinde kaynakların, hizmetlerin ve malların tüketimi,
- Kimlik ve vatandaşlık,
- Politikaların belirlenmesine, kontrol edilmesine ve uygulanan politikaların süreçlerin açıklanması.

Kamu politikası kavramının akademik alanda farklı tanımlamaları olduğu gibi birçok özelliği de bulunmaktadır. Bu özellikler şu şekilde sıralanabilir;

- **Sorun Odaklı Olması:** Kamu politikası, hükümetlerin karşı karşıya kaldığı meselelere yönelik oluşturulan bir kavramdır. Araştırmacıların odak noktasını kamu politikasının oluşumu ve uygulanması aşamasında hükümetlerin karşılaştıkları sorunlar oluşturmaktadır (Nacak, 2015).
- **Toplum Odaklı Olması:** Kamu politikaları, toplumun taleplerine ve sorunlarına odaklanan bir yaklaşımdır (Yıldız ve Sobacı, 2013). Toplumsal sorunların belirlenmesi, bu sorunlara çözümlerin üretilmesi ve bu sorunların çözülüp çözülmediği konusunda denetlemenin yapılmasını kapsayan bütün çalışmaları içermektedir. Halk ile kurulan iyi iletişim, halkın isteklerinin karşılanması ve sorunların

çözülmesine yönelik belirsizliklerin ortadan kaldırılmasını sağlayarak toplumsal dengeyi korumaktadır (Çevik ve Demirci, 2008).

- **Multidisipliner Olması:** Kamu politikası, kullandığı bilimler, modeller, yöntemler ile hükümetlerin karşı karşıya kaldığı temel sorunların çözümüne katkı sağlayabilecek bütün bilimlerle ilişkilidir (Uzun, 2021).
- **Zaman ve Mekândan Etkilenmesi:** Kamu politikasının oluşturulma süreci bölgeden bölgeye, ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir. Bir toplumun sahip olduğu ekonomik seviyesi, siyasi, kültürel özellikleri, gelişmişlik düzeyi ve demokrasi seviyesi ülkede bulunan kamu politikalarını doğrudan etkilemektedir. Ülkelerdeki baskın siyasi otoritelerin değişimleri de izlenen kamu politikalarını etkileyebilmektedir (Nacak, 2015).
- **Karmaşık Metodolojiler Kullanılması:** İkinci Dünya Savaşı sırasında Lasswell, sosyal bilimin kamu politikalarına metodolojik olarak etkiler yaptığını belirtmektedir. Özellikle ekonomik tatminin sağlanması, psikometri ve tutumların ölçülmesi gibi konularda bilimsel gelişmelere değinmektedir (Lasswell ve Kaplan, 1950).
- **Süreç Odaklı Olması:** Kamu politikası, belirli aktörlerin katılımı ile uzun süren çalışmalar sonrası oluşturulmaktadır. Sel, deprem, doğal afet, yangın ve savaş gibi olağanüstü olaylar bu durumun istisnaları olarak yer almaktadır (Uzun, 2021).
- **Değer Odaklı Olması:** Politika bilimlerinin temel hedefleri demokratik değerlerin en üst seviyeye çıkartılmasıdır (Lasswell, 1951).

İnsanlar, yaşamın tümünü çerçeveleyen bir süreç içerisinde kamu politikaları ile düzenlenen bir ülkede ve dünyada yaşamlarını sürdürürler. Kamu politikaları yaşam için gerekli olan hava, su ve besin standartlarını belirlemektedir. Yiyecek ve içeceklerin ne şekilde üretildiği ne şekilde toplandığı, dağıtıldığı, satıldığı ve tüketicilerin bunlara ne kadar ücret ödediği kamu yararı olarak gösterilmektedir. Devleti oluşturan kurum ve kuruluşlar, kamu düzenine uygun bir şekilde kullandıkları suyun temizliği, kalitesi ve riskleri ile ilgili kurallar koyarak gerekli şartların oluşumunu sağlamaktadır. Aynı zamanda nakliye alanında ve güvenliğin sağlanmasında da önleyici tedbirler alınmaktadır (Aslan ve Taylan, 2016). Kamu politikaları, ulusal idare tarafından her alanda yerine getirilmesi gereken, ekonomi ve gelecekle birlikte uygulanması gereken bir ulusal politika olarak yer almaktadır. Kamu politikasının kapsamı çeşitli olmakla birlikte geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Devletler eğitim, çevre, sağlık, şehir planlama, savunma, adalet, güvenlik ve ekonomi vb. alanlarda kamu politikalarını formüle ederek uygulamaktadırlar (Korkmaz, 2019).

Devlet ya da hükümetler tarafından uygulanan kamu politikası türleri, üstlenilen politika analizini daha iyi anlamak için kamu politikasının sahip olduğu çeşitli özelliklere göre gruplandırılmaktadır (Korkmaz, 2019). Kamu politikası türleri, kamu politikasının tanımına, içerdiği işlevlerin tasarımına, kapsamına ve bunların uygulanmasına ilişkin hususlara göre sınıflandırılmaktadır. Kamu politikası türleri, “dağıtıcı”, “düzenleyici” ve “yeniden dağıtıcı” şeklinde gruplandırılmaktadır. Bunun yanında, kamu politikaları, “maddi ve idari politikalar” ile “tepkisel ve çağdaş politikalar” şeklinde de sınıflandırılmaktadır (Aslan ve Taylan, 2016). Kamu politikalarının türlerini yani kendi içerisindeki tasnifini farklı kıstaslara (sektör, hizmet grubu, hizmet sunum türü vd.) göre de çoğaltmak mümkündür. Örneğin kamu politikalarını sunulan hizmetin türüne göre “turizm politikaları”, “ekonomi politikaları”, “tarım politikaları”, “eğitim politikaları”, “sağlık politikaları”, “güvenlik politikaları” vb. gibi kendi içinde gruplandırabiliriz.

Turizm politikaları, en yalın haliyle turizm sektörü ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili olan konularda geliştirilen ve uygulanan politikalarlardır. Turizm sektörü içerisinde hizmet verenlerin, hizmet alanların, hizmet sunumuna aracılık edenlerin, hizmet akışından etkilenenlerin, hizmet sunumuna katkı sağlayanların, hizmet sunumunu denetleyenlerin, bu konuda mevzuat ve standartlar geliştirenlerin bir bütün olarak geliştirdikleri politikalar bu kapsamda yer almaktadır.

Turizm politikaları turizmin gelişimi için araçlar, yeni hedefler ve fırsatlar sunmaktadır. Arz ve talep hallerinin analiz edilmesi ve turizmin geleceğine ilişkin varsayımlar, turizmi geliştirmek ve daha fazla gelir elde etmek için turizm politikasının öncelikleri olarak gösterilmektedir. Turizm politikası, turizmin istikrarlı gelişimi ve bu gelişimin sürdürülebilirliği için devlet amaçlarının ve tedbirlerinin sistematik olarak planlanması ve uygulanmasıdır (Olalı, 1990). İdarenin, altyapı faaliyetlerini organize etmek, yöre halkını duyarlı hale getirmek ve planlama aşamasına dâhil etmek, fiziki çevreye ve toplumsal yapılara hasar vermeden en uyumlu stratejilerle turizm politikasını oluşturmak için her türlü olanak kullanılmaktadır. Turizm politikaları, turizm yatırımı yapılan bölgelerin coğrafi nitelikleri, doğal ve tarihi güzellikleri ile tüm yöre halkının toplumsal ve mali yapısını

dikkate alınmalıdır. İstenen hedeflere ulaşmanın ve uygulanan politikalarda yüksek derecede verimlilik elde etmenin tek yolunun buradan geçeceği ileri sürülmektedir (Koroğlu, 2013).

Turizm politikasının kapsamlı bir mekanizma olmasından dolayı kendi temel hedeflerinin oluşturulmasına gerek duyulmaktadır. Turizm politikasının oluşturulan temel hedefleri şu şekilde sıralanmaktadır (Olalı, 1990);

- Turizm politikası, turizmin arz ve talep yönlerine yoğunlaşmakta ve hali hazırdaki şartların iyileştirilmesini ele almaktadır.
- Turizm politikası mevcut uygulanan ve tavsiye edilen işlemlerin ya da muhtemel tedbirlerin turizm üzerindeki etkisini incelemektedir.
- Turizmin ilgili alanları geliştirmesi için yeni amaçlar belirlenmekte ve kamu politikasının ortak ilkesi olarak bu amaçlara erişilmesinde kullanılabilir araçlar ve fırsatlar sunulmaktadır.

Turizm politikası, ülkedeki turizm gelişiminin genel düzenini sağlamaktadır. Çünkü bu yapının içerisinde kamu sektörüne ve özel sektöre dair işlemlerin turizm politikasının hedeflerine erişmesi beklenmektedir. Böylelikle ülkenin turizm politikasının, ülkenin istihdamına, döviz kazanımına, dezavantajlı grupların gelişimine ve genel ekonomik kalkınmaya katkı sağlaması beklenmektedir (Kokkranikal vd., 2011). Turizm politikasının değeri her destinasyonun uzun süreli seyri ve nereye gitmek istedikleri ile ilişkilendirilmektedir. Bunun yanında, turizm politikasının, aşağıdaki işlevleri yerine getirebilecek paydaşlar arasında bir iş birliği ortamının oluşturulmasını destekleyecek ve yönlendirecek niteliklere sahip olması gerekmektedir (Goeldner ve Ritchie, 2012);

- Turizmdeki paydaşların uyması gereken şartları belirleyen kurallar oluşturmak,
- Ziyaretçilerin onaylayacağı davranış ve faaliyetleri belirlemek,
- Her destinasyondaki tüm paydaşları kapsayan ortak yön ve rehberlik oluşturmak,
- Belirli destinasyon stratejileri ve hedefleri konusunda görüş birliği yaratmak.

Turizm politikasının bir kamu politikası şeklinde kullanılmasında çeşitli yükümlülükler bulunmaktadır. Turizm politikasının bir kamu politikası olarak görülmesinde devlet müdahalesi, politika oluşturma ve uygulama ihtiyacı ile turizm sektörü için hazırlanan teşvikler gibi temel konuların etkisi bulunmaktadır (Güçlü, 2006).

Turizm politikası, dinamik ve kurumsal bir özellik taşımaktadır. Turizm, küresel standartlardaki ve teknolojiye gelişme ile değişimlerden, savaşlardan, doğal afetlerden ve ekonomik krizlerden büyük oranda etkilenmektedir. Bu nedenle turizmin dinamik bir yapıya sahip olduğu ifade edilebilir. Ülkenin durumuna göre turizm politikasını oluşturan, uygulayan ve yöneten sistem bir kamu kurumu olduğundan dolayı da kurumsal nitelik taşımaktadır (Solmaz, 2012). Buna göre belirlenen amaçlara ulaşmak için kullanılacak kaynakların seçilmesinde ve kullanılmasında, alınacak önlemlerin belirlenmesinde izlenecek yollar ve faydalanılacak metodlar, makul ve akılcı ilkelere dayanmaktadır. Kaynakların düzensiz ve savurgan kullanımından beklenen ekonomik kazanımlar, rasyonel ilkelere dayandırılmadıkça elde edilememektedir. Turizmin karmaşık bir yapıda olmasından dolayı karar verici organlar tarafından oluşturulan turizm politikalarının akıl ve mantık çerçevesinde ülke yararına sonuçlar doğuracak şekilde hazırlanması gerekmektedir (Soyak, 2013).

Turizm politikalarının oluşturulmasında ve uygulanmasında birtakım araçlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araçların neler olduğu ve kendi içerisinde nasıl sıralandığı konusunda farklı yaklaşımlar olabilmektedir. Bununla birlikte genel olarak turizm politikalarının araçları “otorite”, “turizm planlaması”, “çevre ilişkileri”, “parasal kaynaklar”, “örgüt (organizasyon)”, “koordinasyon”, “esneklik”, “denge”, “insan” ve “kontrol” olarak sıralanabilir (Olalı ve Timur, 1988).

3. ALANYA'DA TURİZM VE TURİZM POLİTİKALARI

Alanya şehri, Antalya şehir merkezine 135 km. mesafede yer almakta olup, 36°30'07" ve 36°36'31" kuzey enlemleri ile 31°38'40" ve 32°32'02" doğu boylamları arasında yaklaşık olarak 1.879 km²'lik bir alanda yer almaktadır (Özkan, 2005). Şehrin doğusunda Gazipaşa, batısında Manavgat ve Gündoğmuş ilçeleri yer almaktadır. Şehir, 1545 km²'lik bir yüz ölçümüne sahiptir. Ancak bu alanda ova denilebilecek büyük bir düzlüğü bulunmamaktadır. Şehir 75 km. kıyı uzunluğuna sahip olup kıyı kesiminin büyük kısmı tabii plaj ve kumsallarla çevrilidir. Bu durumun Alanya'nın turizm içindeki yerinin belirlenmesindeki temel unsurlardan birisidir.

Alanya Akdeniz'e kıyısı olan ve doğu batı yönünde uzanan büyük bir sahil şeridine sahip bir şehirdir. Bölgede turizm sektörünün hareketlenmesinin 1950'li yıllarda başladığı bilinmektedir. Şehirde yer alan Damlataş Mağarası'nın bu tarihlerde tesadüfen keşfedilmesi ve solunum yolu hastalıklarının tedavisine olumlu katkılarının olmasının fark edilmesiyle birlikte bölgeye önce yerel halkın, ardından Alman turistlerin turizm amacıyla gelmesi sağlanmıştır. Bölgenin deniz, güneş, kum ve diğer doğal güzellikleri nedeniyle turizm hareketliliği 1960'lı yıllarda gelişmeye başlamıştır. 1970'li yıllarda şehre gelen turistlerin konaklayacakları yeterli miktarda pansiyon ve oteli olmadığı için yerel halkın evlerinde kalmasıyla birlikte ev pansiyonculuğu kavramı oluşmaya başlamıştır (Kocaman, 2012). 1990'lı yıllara gelindiğinde ise bölgede yer alan yoğun İskandinav turistlerin talebi doğrultusunda şehirde bulunan âtil durumdaki konutlarda düzenleme ile tadilat yapılmış ve bu konutlar apart otel konseptine uygun hale getirilmiştir (Doğan vd., 2010). Bölgede turistik hareketliliğin başlamasıyla birlikte bir insan hareketi de oluşmuş ve zaman içerisinde küçük bir yerleşim yerinden yoğun nüfusa sahip bir şehir haline gelmiştir (Duman, 2021).

Alanya'nın doğu ve batı bölgeleri 1982 tarihinde yayınlanan Turizm Teşvik Kanunu ile turizm bölgesi olarak sınıflandırılmıştır. Bu gelişmenin ardından, bölgedeki turistik tesislerin yatırımları hızlanmış, kalabalık turist grupları şehre gelmeye başlamıştır. Bu gelişme ile Alanya, Türkiye'de kitle turizminin yapıldığı ilk destinasyon haline gelmiştir (Altso, 2021). Turizm Teşvik Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra turizm sektöründe devlet desteğinin sağlanmasıyla birlikte yerli ve yabancı yatırımcılar şehrin doğu ve batı kıyılarında turizm işletmeleri ve otel inşaatlarının yapımına başlamıştır (Kocaman, 2012). Bu dönemlerden sonra sahil şeridi daha aktif bir şekilde kullanılmaya başlanmış ve turizmin yaygınlaşmasıyla birlikte denizin aktif kullanımı ve deniz suyunun kirlilik oranı artmaya başlamıştır (Akış, 2007). 1980 ve 2000 yılları arasında turizmin hızlı bir şekilde gelişmesi ile bölge kentsel işgücünün ihtiyaçlarını karşılamak için göç almaya başlamıştır. Ayrıca Alanya'ya tatil amacıyla gelen yabancı turistler kalıcı olarak bölgeye yerleştiği için bölgede yerleşik yabancı kavramı da ortaya çıkmıştır (Duman, 2021).

Alanya kenti, taşıdığı doğal ve tarihi güzellikleri ile birçok turizm faaliyetine ve turizm türlerine ev sahipliği yapmaktadır. Bu açıdan ilçede “deniz turizmi”, “yayla turizmi”, “kış turizmi”, “mağara turizmi”, “sağlık turizmi”, “kültür turizmi”, “kongre turizmi”, “spor turizmi”, “festival turizmi” ve “gastronomi turizmi” gibi alanlardaki faaliyetleri günden güne gelişerek devam etmektedir. Bu turizm türlerinin Alanya özelindeki güncel durumlarını kısaca ele almak, Alanya'nın yerel turizm politikalarına konu olan turizm potansiyelinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

- **Deniz Turizmi:** Deniz, doğal güzelliği ve oluşturduğu farklı rekreasyon etkinlikleriyle turistleri kendine çekmektedir. Bu durum sonucunda yat ve kıyı turizmini de kapsayan deniz turizmi oluşmaktadır. Alanya'da yaklaşık 75 kilometrelik bir sahil şeridi bulunmaktadır. Alanya şehir merkezinin batı ve doğu kıyıları tarihi yarımadaya göre plaj niteliğindedir. Batısında Damlataş Plajı ve Kleopatra Plajı, doğusunda ise Keykubat Plajı ve Portakal Plajı bulunmaktadır. Ulaş, Konaklı, Fuğla, İncekum, Mahmutlar plajları ise şehrin dışında yer alan önemli plajlardır (Antalya Valiliği, 2011). İlçenin 30 kilometre batısında yer alan çam ormanlarının deniz ile kesiştiği yerde, incecik kumlu yapısıyla dikkat çeken İncekum Plajı, turistler tarafından en fazla ziyaret edilen plajlardan birisidir. İncekum'a Alanya-Manavgat arasında gidip gelen minibüslerle ulaşım sağlanabilmektedir. Alanya Kalesi'nin eteklerinden başlayıp doğuya doğru uzanan Damlataş plajı da çok fazla ziyaret edilen plajlar arasında bulunmaktadır. Plajın ulaşımının kolay olması ve temiz olması turistler tarafından daha fazla ziyaret edilmesinde etkili olmaktadır. Alanya'nın 5 kilometre batısında yer alan Ulaş plajına ise; anayoldan aşağıya doğru olan merdivenlerden gidilmektedir. Alanya Kalesi'nin görünür olması, turistleri plaja çeken nedenler arasında yer almaktadır (Güçlü, 2021). Destinasyonda bulunan Kleopatra Plajı Alanya'nın ve Türkiye'nin en ünlü plajlarından birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Kleopatra Plajı şehir merkezinde yer almaktadır. Bu nedenle yerli ve yabancı turistlerin en çok rağbet ettiği plajlardan birisi konumundadır. Kleopatra Plajı kendine has kumu ile yaklaşık 2 kilometre uzunlukta yer almaktadır (Uslu, 2019). 6.955 m² alana sahip olan bölge, deniz seviyesinden 2 metre yükseklikte olup eğimsiz ve engebesiz bir alan konumundadır. Plajın kuzey kısmı alışveriş ve turizm tesisleri ile çevrili iken plaj Alanya Müzesi ve Damlataş Mağarası ile komşu konumdadır (Şahin ve Önder, 2008).
- **Yayla Turizmi:** Alanya'da yaz mevsiminde ekonomik amaçla çıkılan yaylalara ulaşım ve konaklama hizmetlerinin sunulmasıyla birlikte yayla turizmi oluşmaya başlamıştır. Özellikle yaz aylarında Akdeniz ikliminin aşırı sıcak olması sebebi ile Alanya'da deniz turizmine katılım gösterenlerin günlük turlarla yaylalara çıktığı gözlemlenmektedir. Alanya'nın 30 kilometre kuzeyinde yer alan Toros Dağları'nda Deretürbelinas Yaylası bulunmaktadır. Yaylada bir köy görüntüsü hâkim olsa da yeni inşa edilen yapılarla birlikte şehir görüntüsüne yakın bir görüntü oluşmaktadır. Yaylada ulu ağaçlar, kaynak suları,

kır kahveleri, çarşı ve soğuk su akan dereler yer almaktadır (Sarı, 2010). Alanya'ya 25 kilometre uzaklıkta bulunan Mahmutseydi Yaylası, ilçenin en yüksek yaylarından birisi konumundadır. Bu yaylada, Mahmut Seydi Türbesi bulunmaktadır. Türkdaş Yaylası'nda Toros Dağları'nda turistlerin manzara seyretmek ve piknik yapmak için çıktığı yaylalar arasında yer almaktadır (Sarı, 2010). Gökbel Yaylası, Alanya şehrinin kuzeydoğusunda Gündoğmuş sınırında bulunmaktadır. Yayla, şehir merkezine 60 km. uzaklıkta olup Akdağı eteklerinde yer almaktadır. Gökbel Yaylası, yaz aylarında Kestel Mahallesi'nde yaşayan yerel halkın göç ettiği yaylaların başında gelmektedir. Yayla, yaz aylarında Ketsel mahallesinin yanı sıra; Cıkçilli, Çıplaklı, Karakocalı ve Tosmur mahallelerinden yoğun göç almaktadır. Yaz aylarında sayfiye amacıyla göç alan Gökbel Yaylası'nda hemen hemen herkesin ikamet edebileceği bir evi bulunmaktadır. Ayrıca Gökbel bölgenin en kalabalık yaylasıdır. Alanya şehrinde gerçekleştirilen en önemli sosyal ve sportif etkinliklerden birisi olan Gökbel Geleneksel Yağlı Güreş Festivali de Gökbel Yaylası'nda düzenlenmektedir (Uslu, 2019). Güreşlere yerli ve yabancı çok sayıda kişi katılmaktadır. Alanya'nın geleneksel Gökbel Yaylası Yağlı Güreş Festivali sırasında, Alanya Belediyesi tarafından festival sırasında görevli olan tüm personele Alanya şalvarı giydirilerek misafirlere geleneksel Alanya kostümü tanıtılmaktadır (Saruhan, 2019). Alanya'ya bağlı Demirtaş Mahallesi'nin kuzeyinde bulunan Toros Dağları'nın iç kısımlarında Sapadere Yaylası, Kaş Yaylası, Söğüt Yaylası ve Tokar Yaylası bulunmaktadır. Kır çiçekleri, meyve bahçeleri ve çayırırlarla kaplı olan bu yaylalarda diğer yaylalara kıyasla turizm faaliyetlerinin aktif bir şekilde yapılmadığı görülmektedir. Ancak Tokar Yaylası'nda Alanya Çamlıcalılar Derneği tarafından bölgenin kültürünün korunup tanıtılması, turizm faaliyetlerinin artması ve gelişmesi amacıyla her yıl düzenli olarak Tokar Yayla Şenlikleri yapılmaktadır (Alanya Belediyesi, 2023d).

- **Kış Turizmi:** Alanya'nın kuzeydoğusunda şehir merkezine yaklaşık 25 kilometre uzaklıkta 2.451 metre yükseklikte bulunan Akdağ'da kış sporlarının gerçekleştirilebilmesi için kayak merkezi oluşturulması planlanmaktadır. Planlanan merkeze turistlerin kasım ayının sonu ile nisan ayı arasında gidebileceği değerlendirilmektedir (Özçoban, 2019).
- **Mağara Turizmi:** Damlataş Mağarası'nın 1948'de bir dinamit patlaması sonucunda bulunduğu bilinmektedir. Mağaranın girişi 50 metre uzunluğunda ve 15 metre yüksekliğinde olup mağaranın adı mağarada bulunan sarkıtlardan gelmektedir. Damlataş Mağarası karstik bir yapıya sahip olmakla birlikte hem ülkemiz hem de Alanya destinasyonu sınırlarında en fazla ziyaretçi alan mağaralar arasında yer almaktadır. Gavurini Mağarası, Alanya'nın 12 kilometre uzaklığında bulunmaktadır. Mağarada pek çok dikit ve sarkıtın yanında bir de gölcük yer almaktadır. Karadaki mağaraların yanında Alanya ilçesi sınırları içinde deniz mağaraları da yer almaktadır. Bunlar arasında turistler tarafından en çok ziyaret edilen deniz mağaraları, Âşıklar Mağarası, Korsanlar Mağarası ve Fosforlu Mağara olarak sıralanmaktadır (Güçlü, 2021).
- **Sağlık Turizmi:** Alanya destinasyonu, ülkemizdeki önemli termal turizm alanlarından birisi konumunda değildir. Ancak sağlık turizmi açısından önemli bir kaynak olabileceği düşünülen kaplıca, şehre 30 km uzaklıkta yer alan Gazipaşa ilçesinde yer almaktadır. Bu kaplıca; "siyah su" şeklinde adlandırılmakta olup, 4.000 yıllık geçmişe ve 24,5 derece sıcaklığa sahip bol miktarda kükürt içeren bir kaplıcadır. Gazipaşa bölgesinde yer alan kaplıcanın etrafındaki turistik tesisler yetersiz olmakla birlikte bu alanlar daha çok iç turizme yöneliktir. Kaplıcaya gidebilmek için araçların bırakıldığı yerden yaklaşık olarak 150 metrelik mesafeyi yürümek gerekmektedir. Bu bölgede turistik tesis yetersizliğinden dolayı konaklama için çadır veya kamp kurulabilmektedir. Kaplıcaya ziyarete gelenler kadın hastalıkları, mide, ülser, romatizma, siyatik ve lumbago (ani bel ağrısı) tedavilerinde kullanılan sarı kaplıca suyu için doğal taş havuzlara da girilebilmektedir (Büyükşahin, 2021). Alanya'nın genelde kitle yaz turizmi ile karakterize olduğu bilinmektedir. Sağlık turizminin, Alanya'da yıl boyunca yayılan ve kitle turizminden önemli ölçüde daha yüksek getiri sağlayan talepleri yaratabileceği düşünülmektedir. Ayrıca ilçede çok sayıda lisanslı sağlık tesisi yer almaktadır (Kuzkaya, 2022). Medikal turizm konusunda ülkemizde ilk sırada yer alan İstanbul'dan sonra Antalya gelmektedir. Antalya'nın bir ilçesi olan Alanya bu alanda önemli bir merkez olmaya aday durumdadır. İlçede medikal turizm konusunda yetki merkezi olan pek çok kamu ve özel sağlık tesisi bulunmaktadır. Bu sağlık merkezlerinde diş ve estetik operasyonlarının yoğunlukta olduğu gözlemlenmektedir. İlçeye bu amaçla gelen ziyaretçilerin bir kısmı yerli turist olup bir kısmı da genellikle Rusya, İran, İskandinav ve Arap ülkelerinden gelen turistlerden oluşmaktadır (Yılmaz, 2021). Alanya destinasyonunda engelli turizmine yönelik çalışmalar Alanya Belediyesi tarafından 2003 yılında "Herkes İçin Alanya (Tourism for all)" isimli proje ile önemli bir gelişme sağlamıştır (Kaçmaz, 2014). Bu proje ile birlikte engelli bireylere yönelik turizm çalışmaları bütün

destinasyonda hız kazanmaya başlamıştır. Destinasyonda ulaşılabilirliğin sağlanabilmesi için Alanya Belediyesi tarafından sonraki süreçlerde destinasyon genelinde çeşitli uygulamalar başlatılmıştır. 2011 yılında “*Engelsiz Turizm Kenti Alanya*” projesi uygulanmaya başlamıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Alanya Belediye Başkanlığı, Alanya Ticaret ve Sanayi Odası ile Alanya Turistik İşletmeciler Derneği projenin paydaşları olarak yer almaktadır. Bu projeye birlikte engelli bireyler ile refakatçileri Kızılkule, Damлатаş mağarası gibi ören yerlerinden, Kleopatra Engelsiz Halk Plajı, Alanya Belediyesi Olimpik Yüzme Havuzu’ndan ücretsiz olarak yararlanabilmektedir. Ayrıca Alanya Kalesi’nde Türk İşaret Dili Tercüman Hizmeti ile Türkçe, Almanca, Rusça ve İngilizce hazırlanan sesli ve görüntülü rehber sistemi oluşturulmuştur. Alanya destinasyonu bu çalışmalar sonucunda 2013 yılında ENAT’a (*European Network For Accessible Tourism- Avrupa Erişilebilir Turizm Ağı*) üye olmuştur (Tellioglu ve Şimşek, 2016). 2006 yılında kurulan ENAT, Avrupa Komisyonu’nun desteği ile birlikte erişilebilirlik konusu üzerine çalışmalar yapan, proje bazlı bir sivil toplum organizasyonudur (Kuzkaya, 2022). 2018 yılında Sağlık Bakanlığı tarafından Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Alanya Eğitim Araştırma Hastanesine bağlı Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi (GETAT) açılmıştır. Geleneksel ve tamamlayıcı tedavi hizmetleri sunan GETAT, Alanya’da kamu ve özel sağlık tesislerinde doktorların muayenehanesinde hizmet sunmaktadır. Ayrıca GETAT uygulamalarına ilişkin ALKÜ Alanya Eğitim ve Araştırma Hastanesi GETAT Uygulama Merkezi’nde bilimsel araştırma faaliyetlerinin yanı sıra kupa, akupunktur, sülük, ozon terapi ve mezoterapi gibi alternatif tedavi yöntemleri de uygulanmaktadır. (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2021).

- **Kültür Turizmi:** Alanya Kalesi, Alanya Arkeoloji Müzesi ve Atatürk Evi Müzesi, Alanya destinasyonunda yerli ve yabancı turistlerin ziyaretine açık olup, kentin önemli kültür hazineleri arasında yer almaktadır. Alanya’nın tarihi ve arkeolojik değerini öne çıkaran faaliyetlerle kültür turizminin gelişmesi ve şehre kültürel bir kimlik kazandırılması gerekmektedir. Uluslararası kültürel etkinliklerin yanı sıra Alanya Kalesi Dünya Miras Programı’nda da yer almaktadır. Aynı zamanda Alanya Kent Stratejik Planı’nda kültür alanı şeklinde belirlenen amfi tiyatro için ayrılmış beş bin kişilik alanın Alanya’ya kazandırılması, kent halkının kültürel ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlamaktadır. Bununla beraber destinasyonda gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası organizasyonlarla kentin bir kültür kenti kimliği kazanmasına olanak tanımaktadır (Boğan ve Sarıışık, 2016).
- **Kongre Turizmi:** Kongre turizmi, organizasyona katılım gösteren kişilerin ekonomik gelir seviyelerinin ve eğitim durumlarının yüksek olduğu değerlendirildiğinde destinasyonun tanınırlığının artabileceği ve bu sayede turizmden elde edilen gelirlerde de bir artış yaşanacağı düşünülebilir. Bölgede kongre faaliyetlerinin düzenlenmesinde destinasyonda yer alan üniversitelerin büyük katkıları bulunduğu gözlemlenmektedir. Kongre turistlerinin yapmış olduğu harcamalar düşünüldüğünde bu etkinliklerin destinasyon için büyük önem taşıdığı düşünülebilir. Fakat Alanya destinasyonunda yer alan Kongre Merkezi’nin aktif olarak kullanılmadığı görülmektedir. Kongre Merkezi’nin kullanılmaması ise destinasyonda kongre turizmi konusunda büyük bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir.
- **Spor Turizmi:** Alanya destinasyonunda son dönemde küresel spor faaliyetlerinin giderek daha fazla önem kazanmaya başladığı gözlemlenmektedir. Alanya Ticaret Odası’nın desteğiyle ALTAV (Alanya Turizm Tanıtma Vakfı) kapsamında düzenlenen yarışmalara olan ilginin her geçen gün daha da arttığı görülmektedir. Alanya destinasyonunda yüzme maratonu, plaj hentbolu, plaj voleybolu, plaj futbolu triatlon ve dağ bisikleti gibi aktivitelerin geliştiği ifade edilebilir. Bunların yanında Alanya’da gelişen başka bir spor türü de golfür. Ancak bu konuda düzenlenen aktivitelerin Alanya’da turizme çok fazla katkı sağlamadığı görülmektedir. 2011 yılında Alanyaspor’a kullanması için, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından yapılan 15.000 seyirci kapasiteli Alanya Stadyumu devredilmiştir. Alanya Şehir Stadyumu 2010-2011 futbol sezonundan sonra organize edilen ulusal ve uluslararası futbol etkinliklerinde kullanılmaktadır. Uluslararası alanda tanınan büyük futbol kulüplerinin Alanya destinasyonunda kamp ve sportif aktiviteler yapması destinasyonun uluslararası arenada yapılan tanıtım ve reklam çalışmalarına katkı sunmaktadır (Rahmalaroğlu, 2019). Avrupa’nın ilk Plaj Voleybolu Kamp Merkezi Alanya destinasyonunda yer almaktadır. 30 yıllığına faaliyetlerin düzenlenmesi için kiralanan merkez, Türkiye Voleybol Federasyonu tarafından yönetilmektedir. Bu merkez sayesinde ülkenin ve Alanya destinasyonunun uluslararası seviyede tanıtımının yapılmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Alanya’nın spor altyapısı, futbol kamplarının burada yapılmasıyla karakterize edilmektedir. Bölgede pek çok futbol takımı kamp yapmaktadır. Bunlar için şehirde birçok futbol sahası ve spor tesisleri yer almaktadır (Atalı, 2019).

- **Festival Turizmi:** Festivaller, belirli dönemlerde toplumun kendine özgü değerlerini kutlamak, anmak ya da paylaşmak hedefiyle oluşturulan ve toplumun barındırdığı toplumsal ve etnik zenginliklerin gösterildiği aktivitelerdir. Literatür incelendiğinde festivallerin turizmdeki rolleri ile ilgili olarak farklı görüşlerin yer aldığı görülmektedir. İlk olarak, festivallerin destinasyonun tanıtımına, turist sayısının arttırılmasına, imajının oluşumuna, markalaşmaya ve turizm faaliyetlerinin dört mevsime yayılmasına yardımcı olduğu ifade edilmektedir (Shanka ve Taylor, 2002; Horng vd., 2013; Kim vd., 2014; Guzman vd., 2017). Festivaller, bireylerin ruhsal durumunu olumlu yönde etkileyen, stresi azaltarak heyecan ve mutluluk hislerinin oluşmasını sağlayan rekreasyonel etkinlikler olarak da ifade edilebilir. Bunun yanında toplumsal kaynaşmanın sağlanması, birlik ve beraberlik duygusunun arttırılmasına da hizmet etmektedir. Yapılan birçok araştırmada destinasyonlarda yapılan festivallerin turist çekiciliği yarattığı belirtilmektedir (Björk ve Kauppinen-Räisänen, 2016). Ayrıca turistlerin destinasyonlara ziyaretlerinin arttırılması ancak festivallerin iyi bir şekilde organize edilmesi ile mümkün olmaktadır (Getz, 1997). Alanya destinasyonunda festivallerin özellikle nisan, mayıs ve eylül, ekim aylarında sezonu öne çekme veya uzatma amacı ile organize edildiği söylenilebilir. Ayrıca yaz sezonu dışında kalan ölü sezon olarak nitelendirilen dönemlerde düzenlenen birkaç günlük festivallerle birlikte destinasyonda turistlerin konaklama sürelerinin uzatılmasının amaçlandığı söylenebilir. Alanya'da turizmin sürdürülebilirliğini sağlamak, sahip olduğu kültürel değerlerini korumak, yöresel ürünlerini tanıtmak, şehrin imajını koruyarak geliştirmek için yılın değişik zamanlarında festivaller düzenlenmektedir. Şehirde yapılan bu festivaller incelendiğinde şehirde aktif olarak festival aktivitelerinin düzenlediği görülmektedir. Ayrıca her ay farklı bir festivalin düzenlenmesinin de turizmin on iki aya yayılmasında etkili olabilecektir. Festivallerin şehre sağladığı olumlu sonuçlar göz önüne alındığında devamlılığının sağlanması gerektiği ifade edilmelidir.
- **Gastronomi Turizmi:** Gastronomi, bir destinasyonun diğer destinasyonlara karşı rekabet gücünün ve farkındalığının arttırılmasında önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir (Deveci vd., 2013). Bu bağlamda günümüzde gastronomi turizmi birçok destinasyonda rekabet avantajı sağlanmasının bir aracı olarak görülmektedir (Horng ve Tsai, 2012). Bölgeler arasındaki rekabetin son yıllarda gittikçe artması ile birlikte destinasyonların kendilerini diğer destinasyonlardan farklılaştırmak ve çekicilik unsurlarını öne çıkarmak için çalışmalar yapması gerekmektedir. Bu farklılaştırıcı ve çekici özellikler de destinasyonların pazarlama unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır (Şahin ve Ünver, 2015). Alanya'da gastronomi turizminin gelişimi ve ilgi görmesi amacıyla bölgeye gelen turistler için yöreye ait pek çok yiyecek ve içecek sunulmaktadır.

1982 yılında Turizm Teşvik Kanunu'nun yürürlüğe girmesinin ardından sahil şeridi, daha aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır. Denizlerden yoğun olarak faydalanan turizm işletmelerinin yaygınlaşmasıyla deniz suyundaki kirlilikte zaman içerisinde artış yaşanmaya başlamıştır (Akış, 2007). Deniz kirliliği konusunda daha önceleri turizm işletmeleri, yerel yönetimler ve plajı kullanan bireylerde farkındalık düzeyi düşük olmasına rağmen son yıllarda ciddi boyutta önem kazanan bir konu haline dönüşmüştür. Günümüzde deniz kirliliğinin periyodik olarak meydana geldiği yaygın olarak kabul edilmekte yerli ve yabancı turistler de bu sorundan memnuniyetsizliklerini dile getirmektedir. Dünya turizminde olduğu gibi Alanya turizmi açısından da deniz, güneş ve kum turizmi önemli bir turizm çeşidini oluşturmaktadır. Alanya'nın plajları geniş kumsallardan oluşmakta olup yüzme koşulları nedeniyle de Mavi Bayrak ödülüne layık görülmüştür. Mavi Bayrak, deniz suyunun ve yüzmek için kullanılan plajların temizliği ile standartları tanımlayan, standartların sağlanıp sağlanmadığını denetleyen dünya çapında uluslararası bir uygulamadır. Gerekli nitelikleri karşılayan sahillere bir yıl süreyle geçerli olmak üzere Mavi Bayrak Belgesi verilmektedir. Alanya Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ile ALTİD iş birliğinde gerçekleştirilen çalışmalarla birlikte Alanya destinasyonu 2021 yılında 6 halk plajı, 70 tesis plajı, 1 engelsiz plajı ve 1 marina ile toplamda 78 Mavi Bayrak Belgesi'ni alarak Antalya bölgesinde en fazla mavi bayrağa sahip olan ikinci şehirdir (Alanya Belediyesi, 2021). 2023 yılında destinasyondaki mavi bayrak sayısı 85'e yükselmiştir (ALTİD, 2023).

Alanya'nın deniz suyunun rengi kıyı boyunca maviden turkuza doğru değişmektedir. Deniz turizmine imkân sağlayan sahil şeridi ve iklim olanaklarına rağmen Alanya şehrinin sahip olduğu deniz turizminden tam olarak faydalanmadığı görülmektedir. Şehrin büyük bir kıyı şeridi uzunluğuna sahip olmasına, tüm kıyı boyunca denizden yararlanma imkânının olmasına rağmen halkın ve turistlerin sadece belirli alanlarda denize girebildiği tespit edilmiştir. Bazı bölgelerde deniz, etrafında bulunan oteller tarafından çevrilmekte olup bu alandan sadece otelde konaklayan turistlerin yararlanabildiği otel dışındaki turistlerin ve yerli halkın bu bölgede denizden ve kumsaldan yararlanmadığı gözlemlenmektedir. Ayrıca şehir merkezinde yer almayan ancak deniz turizmi açısından büyük potansiyele sahip çoğu bölgenin turistlere tanıtımının yapılmadığı ve çoğunun yerli halk tarafından bile bilinmediği tespit edilmiştir. Merkezde yer almayan bu bölgelerin sahilinin kumsal olması,

denizin temiz ve sığ olması ile özellikle turistler için cazibe merkezi olma potansiyeli yüksek olan alanlardır. Ancak bu bölgeler için resmi ve resmi olmayan aktörler tarafından aktif olarak politikaların oluşturulup uygulanmadığı da tespit edilmiştir. Bu duruma paydaşlar arasındaki koordinasyon ve iletişim eksikliği ile çıkar çatışmalarının yaşanması neden olmaktadır.

Alanya Belediyesi tarafından 2007 yılında kurulan Katı Atık Ayrıştırma Tesisinin hizmete girmesi ile birlikte şehirde katı atık problemleri büyük ölçülerde azaltılmaya çalışılmaktadır (Akış, 2007). Ancak bu çalışmalara rağmen son yıllarda şehirde bazı alanlara katı atıkların rastgele bırakıldığı ve bu durumun engellenemediği gözlemlenmektedir. Kış aylarında denizin dalgalanması ve yağışların artması sebebiyle şehirde sahil boyunca sıklıkla katı atıkların kıyıya vurma problemi de yaşanmaktadır. Oluşan bu tarz sorunlarda Alanya Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ve ALTİD gibi STK'ların sahil temizlik ekibi ile iş birliği yapılarak çevre ve kıyıların temizliği yapılmaktadır (ALTİD, 2024).

Şehirde her ne kadar belirli dönemlerde çevre kirliliği konusunda birtakım sorunlar yaşansa da yerel yönetim organlarının ve STK'ların bu konuda gerekli politikaları hazırlayıp uygulamaya koyduğu görülmektedir. Gerek yerel yönetim organları tarafından uygulanan idari ve mali yaptırımlar gerekse STK'lar tarafından uygulanan yaptırımlar ile şehirde deniz ve çevre kirliliğinin en düşük seviyelere düşürülmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca destinasyondaki STK'lar tarafından üyelerine kendi buldukları alanların temizliğinin sağlanması ve korunması için de sürekli bilgilendirmeler yapılmaktadır. Şehrin temel geçim kaynağının turizm olması ve şehre gelen turistlerin deniz, güneş ve kum turizminden en verimli şekilde fayda sağlamayı beklemesinden dolayı şehirde yer alan resmi ve resmi olmayan aktörlerin yanı sıra turistik ürün sunan işletmelerin de deniz ve çevre kirliliği konusunda birtakım önlemler aldığı görülmektedir. Sahilde yer alan büfelerin her sabah kıyıyı ve çevreyi temizlemesi, şehirdeki yiyecek içecek işletmelerinin her sabah işletmenin çevresini temizlemesi ile şehir merkezinde yer alan esnafın bulunduğu sokak ve caddeyi sabah erken saatlerde temizlemesi ve gün boyunca temiz kalması için çalışması bu konulara örnek olarak gösterilebilir.

Alanya şehri için hayati bir önem taşıyan turizmin en olumsuz etkilerden birisi şehrin zaman içerisinde bir beton yığınına dönüşmesidir. Şehirde zamanla turizm hareketliliğinin artmasıyla birlikte gelir elde etme çabalarının plansız kentleşmeye yol açtığı bunun da şehir merkezinde aşırı yapılaşma ve ciddi boyutlarda trafik sorunlarına yol açtığı gözlemlenmektedir. Şehirde yaşanan trafik sorununun artması ile çevresel anlamda da birtakım sorunlar yaşanmaya başlamıştır. Diğer yanda destinasyonda bulunan bazı oteller ve seyahat acentelerinin çevre yönetim sistemi konusunda yüksek standartları sağlayan uluslararası alanda kabul gören "*Travelife Sertifikasyon Programı*"nı uyguladığı görülmektedir. Bu uygulama ile turizm hizmeti sunan işletmeler belgelendirilerek çevreye olumsuz etkiler en aza indirilmekte, çalışanlara iyi davranılmakta ve bulunduğu destinasyona olumlu katkılar sağlanmaktadır. 2011 yılında BAKA tarafından Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi Mali Destek Programı kapsamında desteklenen "*Sorumlu Turizm Sorunsuz Gelecek*" isimli proje hazırlanmıştır. Bu proje için ALTISO tarafından uluslararası alanda çevreye duyarlı tesisler için hazırlanan "*Travelife Sürdürülebilirlik Sistemi*" sertifikasının şehirde ve bölgede tanıtılması, yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılmaktadır. Travelife programının uygulanabilmesi için ALTISO tarafından sektörde yer alan işletmelere eğitim verilmektedir. Bu uygulamanın denetlenmesi ise yine ALTISO tarafından verilen hizmetlerle ve eğitimlerle sağlanmaktadır. AB tarafından desteklenen projede İtalya, Fransa ve Avusturya gibi ülkeler yer almakta olup Türkiye destinasyonunu temsil etmek için Alanya ilçesi seçilmiş ve ALTISO bu programın çalışmalarını koordine edebilecek tek yetkili kurum olarak belirlenmiştir (ALTISO, 2012).

Alanya'da bu uygulama dışında AB ile uyum süreci için yapılan çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmalara ilişkin yapılan toplantılar Alanya Kaymakamlığı, Alanya Belediyesi, Antalya Büyükşehir Belediyesi, ALTISO, ALTİD, TÜRSAB Alanya BYK, ALTAV, Skal Alanya, ALKÜ, Alanya Kent Konseyi ve Batı Akdeniz Sanayi ve İş Dünyası Federasyonu ve iştirakçi kuruluşlarla birlikte yapılmaktadır (Alanya Kaymakamlığı, 2018b). Şehirde sürdürülebilir turizmin sağlanabilmesi ve geliştirilebilmesi için tüm paydaşlar tarafından bu tür uygulamaların desteklendiği, birlikte hareket edilerek politikaların oluşturulduğu görülmektedir. Sürdürülebilir turizmin sağlanabilmesi adına turistik hizmet sunan işletmelerde, bu tür programların uygulanması bilinçli tüketicilerin destinasyona çekilmesinde bir pazarlama aracı olarak kullanılabilir.

Alanya şehrinin geçmişinin yörük kültürüne dayanması sebebiyle aktif olarak yaylacılık faaliyetleri yapılmaktadır. Ancak gelişen dünyada yaylacılık faaliyetinin farklı bir boyut kazanarak hem dinlenme hem eğlenme hem de ekonomik olarak getiri sağlamaya yönelik aktivitelerin yapıldığı bir alana dönüştüğü görülmektedir. Fakat destinasyonda bu alanların yeteri düzeyde geliştiği ve tanıtımlarının yapıldığı söylenememektedir. Alanya'da yapılan yayla turizmi faaliyetleri incelendiğinde bazı yaylaların yerel yönetim organları tarafından doğrudan desteklendiği bazı yaylalara ise gerek duyulduğu takdirde araç gereç temini

yapıldığı görülmüştür. Bu sebeple yapılan etkinlikler kurumsal yapı sağlanamamasından dolayı yeterli düzeyde gelişim gösterememektedir.

Şehirde yıllardır düzenli olarak yapılan ve artık gelenekselleşme eğiliminde olan etkinlikler düzenlenmektedir. Bu konuda yapılan çalışmalar incelendiğinde bölgede yer alan tüm aktörlerin destinasyondaki akademik çalışmaların sayısının artırılması konusunda katkıları bulunmaktadır. Özellikle yaz turizmi dışında kalan dönemlerde turizm hareketliliğinin devam etmesi için tüm paydaşlar tarafından şehirde yapılan kongre turizmi faaliyetlerinin ve bu amaçla gelen turist sayılarını arttırmaya yönelik etkili tanıtım çalışmaları yapılarak bu amaçla politikalar uygulanmaktadır.

Akdeniz Bölgesi'ni ziyaret eden turistler genellikle acenteleri aracılığıyla satın alınan “*Her Şey Dâhil*” konseptindeki otellerde konaklamakta ve turistik faaliyetleri daha çok güneş, deniz ve kum üçlüsüne odaklanmaktadır. Ancak bölge bu üçlünün dışında sahip olduğu tarihi, kültürel ve doğal, özelliklerle birlikte turistik faaliyetlere daha da çeşitlilik getirebilecek büyük bir potansiyel taşımaktadır. BAKA, bu konuda turistik faaliyetlerin çeşitliliğinin artırılması, turistlerin bölgede kalış sürelerinin uzatılması ve bölgesel turizm gelirlerinin artırılmasına yönelik birtakım çalışmalar yapmaktadır. Ajans, 2020 yılından itibaren sorumlu olduğu TR61 bölgesinde sahil şeridi boyunca yoğunluk gösteren turizm faaliyetlerinin iç kesimlere doğru genişletilip yaygınlaştırılması ve turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilerek tüm yıla yayılması için çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar ile turizm merkezlerinin değerlerinin ön plana çıkartılması, turizm gelirlerinin artırılması, turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi olmak üzere bütün bölgenin turizmden en üst seviyede yararlanması ve istihdam alanlarının artırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda hazırlanan 2020-2023 Ekoturizminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı ile Antalya ili kırsalında kalan bütün alanlarda ekoturizm için gerekli olan altyapı ve üstyapılarının iyileştirilmesi ve ekoturizm faaliyetlerinin geliştirilip yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılmaktadır (BAKA, 2020).

BAKA aynı zamanda Alanya özelinde de birtakım projeler geliştirerek destinasyonun alternatif turizm çeşitliliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar da yapmaktadır. Bu kapsamda destinasyonda 9.491.314 TL değerinde 25 adet proje hazırlandığı görülmektedir. Hazırlanan bu 25 projelerin içerisinde Alanya destinasyonunda alternatif turizmin desteklenmesi, geliştirilmesi, turizm potansiyellerinin araştırılması ve değerlendirilmesi, turizm sektöründe rekabetçiliğin artırılmasına yönelik projeler de yer almaktadır. BAKA, hazırlanmış olduğu projelerle birlikte destinasyonun sahip olduğu bütün turizm potansiyellerinin ortaya çıkartılması, turizm sektörünün canlandırılması, geliştirmesi için tanıtım çalışmaları ile planlamalar yaparak ulusal ve uluslararası arenada düzenlenen toplantı ve fuarlara katılım sağlanmıştır (BAKA, 2023). BAKA'nın hazırlanmış olduğu tüm bu çalışma ve projelerle birlikte Alanya destinasyonunda alternatif turizmin kaynaklarının geliştirilip destinasyonu ziyaret eden turist sayısını ve turizm sektöründen elde edilen gelirleri arttırmak amaçlanmaktadır.

Uluslararası arenada rekabetin artması ile turizmde de çeşitlenme stratejileri ön plana çıkmakta ve deniz turizminin ötesinde alternatif turizm çeşitleri araştırılmaya başlamıştır. Alanya şehrinde de sadece deniz, kum ve güneş turizminin yanı sıra kültür, doğa, yat, kongre, sağlık, festival ve gastronomi gibi birçok turizm çeşidinde çalışmalar yapılmaktadır. Bu bağlamda Alanya destinasyonunda düzenlenen festivallerin teşvik edici, destekleyici veya tamamlayıcı olarak turizmle üç türlü ilişkisinin olduğu söylenilebilmektedir. Şehirde Alanya Belediyesi öncülüğünde düzenlenen festivallerle birlikte turizm faaliyetleri için turistlerin bölgeye çekilmesi için teşvik edilip destinasyonda kalış sürelerinin uzatılması ve yaz sezonu dışında diğer mevsimlerde de turistik faaliyetlerin sürdürülmesinin amaçlandığı ifade edilebilmektedir. Alanya destinasyonunda festival düzenlenmesinde kültürün en etkili faktörlerden biri olduğu söylenilebilir. Destinasyonda 2000 yılından beri her yıl mayıs ayı içerisinde “*Alanya Uluslararası Turizm ve Sanat Festivali*” düzenlenmektedir (Türk ve Seydioğulları, 2018).

Festivalin Alanya Uluslararası Turizm ve Sanat Festivali şekilde isimlendirilmesinden dolayı turizmden sanata kadar birçok etkinliği barındırdığı düşünülmekte olup; “*turizm*” kelimesini içermesi ile bölgedeki turizm faaliyetlerini desteklediği, “*uluslararası*” kelimesi ile de festivalin hedef kitlesinin yerli ve yabancı tüm turistler olduğu çıkarımı yapılabilmektedir. Ancak bu isimlendirmede festivalin ana teması ile ilgili bilgiye rastlanılmamakta olup Alanya Belediyesi'nin resmî web sayfası incelendiğinde her yıl farklı tema ve konseptlerde organize edildiği görülmektedir. Düzenlenen bu festival ile destinasyonun tanıtımının ve reklamının yapılması, bir tarih ve medeniyet kenti olarak yöresel kültürün tanıtılması amaçlanmaktadır. Her yıl farklı bir tema ve konsept ile hazırlanan festivalde yerel yemek ve sanat tezgahlarının yanı sıra müzik etkinlikleriyle yöresel değerlerin sergilendiği etkinliklerin düzenlendiği görülmektedir. Festivalde ayrıca Alanya şehrinin geçmişten günümüze sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yapısını anlatan fotoğraf sergileri de yer almaktadır. Festival, her yıl Atatürk anıtı önünde Yörük Göçü ile başlamakta olup, festival sürecinde

düzenlenen büyük konserlerle devam etmektedir (Alanya Belediyesi, 2023a). Yıllar boyunca düzenli olarak organize edilen bu festivaller incelendiğinde genellikle yerel halka ve yerli turistlere hitap ettiği görülmektedir. Şehirde yaşayan yerleşik yabancıların da son birkaç yıldır festivale ilgi gösterdiği görülmektedir.

4. YEREL TURİZM POLİTİKALARINDA BİR AKTÖR OLARAK STK'LAR

Kamu politikalarının belirlenmesinde, uygulanmasında, denetim ve güncellenmesinde bazı aktörler rol oynamaktadır. Söz konusu aktörlerin etkisi farklı oranlarda olmakla birlikte birbirini doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemektedir. Bununla birlikte ilgili kamu politikasının ortaya çıkmasında bir bütünlük oluşturmaktadır. Kamu politikalarının üretilmesi ve uygulanması sürecinde aktörler önemli olduğu için kısaca değinilmesi, çalışmanın daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Kamu politikalarının oluşturulmasında ve uygulanmasında etkili olan aktörleri “resmi aktörler” ve “resmi olmayan aktörler” olmak üzere iki ana grupta kategorize edilebilir. Tüm kamu politikalarındaki temel resmi aktör “merkezi idare” olan “devlet” ve ona bağlı yönetsel birimlerdir. Bakanlıklar, genel müdürlükler, başkanlıklar, taşra birimleri olarak valilikler, kaymakamlıklar, il/ilçe müdürlükleri vd. merkezi idareye bağlı kamusal alt birimler ilgisine göre kamu politikaları sürecinde aktif rol alırlar. Yerel yönetimler de resmi aktörler içerisinde yer alır². İlgili kamu politikasının konusu, içeriği, kapsamı, boyutu vd. unsurlarına göre bu alt aktörlerin adları, sayıları ve etkinlik düzeyleri değişmektedir. Alanya ölçeği esas alındığında yerel turizm politikaları açısından bu resmi aktörlerin başlıcalarını “T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı”, “Alanya Kaymakamlığı”, “Antalya Büyükşehir Belediyesi”, “Alanya Belediyesi”, “Üniversiteler (Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi ve Alanya Üniversitesi)” ve “BAKA- Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı” şeklinde sıralayabiliriz.

Yerel kamu politikalarının oluşturulmasında resmi aktörlerin yanı sıra “gayri-resmi aktörler” yani “resmi olmayan aktörler” de etkilidirler. Resmi olmayan aktörler, politikaların oluşturulma sürecinde devlet dışında konumlanan özel sektör ve üçüncü sektör temsilcileri şeklinde ifade edilebilir. Bu aktörler, politik kararların verilmesi sürecinde baskı kurabilirken söz konusu politikaların uygulanmasında resmi aktörlerin sahip olduğu yaptırım gücüne sahip değillerdir (Akman, 2020).

Kamu politikası oluşturma ve uygulama süreci boyunca devlet, vatandaşlar ve toplum arasında bağlantılar bulunmaktadır. Karar verme ve uygulama, kamu politikasının alanı olmaya devam etmektedir. Ancak bu politikanın yönünün belirlenmesinde gayri resmi aktörler de etkin bir rol oynamaktadır. Demokrasinin bulunduğu ülkelerde, gayri resmi aktörler, talepleri üzerinde hükümetin ve kamu yönetiminin üzerinde baskı kurarak kamu politikasının yönünü etkilemektedir (Fırat Kalkınma Ajansı Araştırma Raporları, 2016). Kamu politikasında resmi olmayan aktörler olarak; siyasi partiler, seçmenler, baskı grupları, medya ve uluslararası aktörler sayılabilir.

Günümüzde kişilerin, taleplerini hükümete aktarmak için bir bağ kurmalarının gerekmektedir. Bununla birlikte kişilerin isteklerini iktidara direkt iletme imkânı pek bulunmamaktadır. Bu nedenle grup olarak hareket etme iktidara daha kolay ulaşma imkânı vermektedir. İktidarı etkilemek ve taleplerin yerine getirilmesini sağlamak amacı ile örgütlenen topluluklar baskı grupları olarak isimlendirilmektedir. Toplumun farklı aşamalarında bulunan ve çeşitli menfaat gruplarını temsil eden, baskı ve menfaat grupları olan örgütlü güçler, iktidarın kendi menfaatlerine yönelik harekete geçmeleri gerektiğini savunmaktadırlar. Kamu politikalarının pozitif ya da

2 Türkiye'nin idari yapısı "merkezden yönetim" ve "yerinden yönetim" olmak üzere ikiye ayrılır. Merkezden (Merkezi) Yönetim yani "Devlet İdaresi" kendi içerisinde "Devlet İdaresinin Merkez Teşkilatı (Bşkent Teşkilatı)" ve "Devlet İdaresinin Mülki Teşkilatı (Taşra Teşkilatı)" olmak üzere ikiye ayrılır. Türkiye merkezi idare kuruluşu bakımından yani devlet idaresinin mülki (taşra) teşkilatı açısından "il"lere, iller de "ilçe"lere ayrılmıştır. Türkiye'nin yönetim yapısındaki merkezi yönetim dışındaki ikinci grup idari yapıya "yerinden yönetimler (adem-i merkezi yönetim)" adı verilmektedir. Türkiye'de yerinden (âdem-i merkezi) yönetimler kendi içerisinde "yer (coğrafi) yönünden yerinden yönetimler (yerel yönetimler - mahalli idareler)" ve "hizmet yönünden (fonksiyonel) yerinden yönetimler (kamu kurumları - hizmet kuruluşları)" olarak ikiye ayrılmaktadır. Hizmet (fonksiyon) yönünden yerinden yönetimler (kamu kurumları) anayasa ve muhtelif kanun hükümleri ile düzenlenmişlerdir. Kamu kurumları ile ilgili akademik yazında farklı tasnifler yapılsa da bu idari yapının kendi içerisinde hizmet sunduğu coğrafi alan açısından "yerel kamu kurumları", "bölgesel kamu kurumları" ve "ulusal kamu kurumları" olarak tasnif edilmesi daha uygundur. Türkiye'de yerel yönetim birimleri; "il (özel) idaresi", "belediye idaresi" ve "köy idaresi" olmak üzere üç farklı gruba ayrılmaktadır (Mecek ve Atmaca, 2020:2070-2071; Mecek, 2020:297-299). Dolayısıyla Türkiye'de yetkiler tek merkezde toplanmakla birlikte adem-i merkezîyet ilkesine bağlı örgütlenmeler de oluşturulmuştur (Gönültaş ve Yaylı, 2023:491). Kamu yönetiminin asli unsurları olan bu yönetsel birimler aynı zamanda kamu politikalarının oluşmasındaki resmi aktörlerdir.

negatif etkilenmesinde meslek kuruluşları, sendikalar ve derneklerin çıkarları doğrultusunda iktidara baskı yapmaları etkili olmaktadır. Politikanın hedeflerine ulaşmak için yapılan çalışma ve faaliyetlerin genel olarak kolektif olduğu belirtilmektedir. Bu yüzden politikanın hedefinin, arzının ve talebinin etkilenmesinde baskı gruplarının payı büyüktür. Seçmenlerin grup olarak harekete geçmeleri, iktidar üzerinde daha fazla baskı kurarak hedefe ulaşmaya pozitif anlamda bir katkı sağlanmaktadır (Akman, 2015).

Sosyal meseleler ve ihtiyaçlar, bireysel güç iddiaları ve baskı gruplarının bir ulus olarak gerekli olanı gerçekleştirmedeki liderlik rolü, baskı gruplarının sahip olduğu önemi göstermektedir. Baskı grubu üyelerinin sayısı ve rolleri, kamu politikasını etkilemede önemli bir rol oynamaktadır. Bir üyenin mali gücü, baskı grubundaki üye sayısı kadar önemli görülmektedir. Baskı grupları etkili bir şekilde organize olduklarında ve aktif bir rol oynadıklarında kamu politikası süreçlerinde önemli bir etkiye sahip olabilmektedir. Açıkçası bireysel olarak seçmenlerin etkisi, baskı gruplarının etkisiyle karşılaştırılmamaktadır. Bu yüzden baskı grupları, kamu politikasını iyi ve kötü yönde etkileyen aktörler arasında yerini almaktadır (Karadeniz, 2016).

Kamu politikası oluşturma sürecinde gayri resmi aktörler arasında yer alan baskı grupları, siyasi partiler, medya ve diğer yapıların haricinde turizm sektöründe çeşitli örgütlenmeler bulunmaktadır. Turizm politikasında etkisi bulunan bu gayri resmi aktörler uluslararası düzeyde (*Dünya Seyahat ve Turizm Konseyi- çevresel örgütler- sosyal örgütler*), ulusal düzeyde (*turizm sendikaları- turizm endüstri birlikleri- turizm firmaları- turizm ticaret birlikleri*) ve yerel düzeyde (*vergi sorumluları- bölgesel turizm birlikleri- ticaret odaları*) olabilmektedir (Ağbay, 2019).

Ulusal düzeyde turizm politikasını etkileyebilecek diğer aktörler; seyahat acenteleri, konaklama işletmeleri birlikleri, profesyonel turist rehberleri dernekleri veya turizm-proaktif sendikalar şeklinde sıralanmaktadır (Ağbay ve Karakılçık, 2020). Yerel düzeydeki diğer aktörler arasında ise en dikkat çeken turizme yönelik meslek birlikleri (meslek odaları, mesleki vakıflar, mesleki dernekler) yani daha genel bir adlandırma ile sivil toplum kuruluşları (STK) olarak ön plana çıkmaktadır.

Topluma yönelik bazı hizmetler yerel yönetimlerin yanı sıra bireyler ya da gönüllü organizasyon olarak nitelendirilen sivil toplum kuruluşları (STK) tarafından yerine getirilmektedir. Diğer bir ifade ile sivil toplum kuruluşları devlet dışında yer alan, sosyal ve ekonomik faaliyetlerin yürütülmesini üstlenen ve topluma daha kaliteli hizmet vermek amacıyla pek çok çalışmada önemli rolleri üstlenen gönüllü organizasyonlardır (Talas, 2011). Bu organizasyonlar sivil yönetimler açısından; kâr amacı gütmeyen, gönüllü kuruluşlar, devlet dışı organizasyonlar, sosyal örgütlenmeler, gönüllülük esaslı kuruluşlar, yardımsever gruplar, dernekler, vakıflar vb. çıkar ve tutum grupları olarak kurulan organizasyon yapıları şeklinde ifade edilmektedir (Ulucan ve Kızılırmak, 2020; Belli ve Aydın, 2018:67).

Gönüllülük esasını baz alan çalışmalar farklı düşünebilmeyi, ekip halinde çalışabilmeyi, proje geliştirebilmeyi ve farklı kültürel unsurlara uyum sağlamayı gerektirmektedir (Semiz, 2021). Sivil toplum organizasyonlarının ortaya çıkması aynı zamanda devletin sorunlarını ve sorumluluklarını diğer aktörlerle paylaşarak daha kolay çözüme kavuşturma arzusunun bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır (Duran, 2005). Yapılan tüm bu tanımlamalardan yola çıkılarak sivil toplum kuruluşlarının sahip olduğu özellikler şu şekilde ifade edilebilir; kâr amacı gütmemek, bürokrasi içermeyen esnek yapıda olmak, gönüllülük esasına dayanmak, kararların alınıp uygulanması aşamasında tüm üyeleri içerisine alan katılımcı bir yaklaşıma sahip olmak, yönetimin bir parçası olmak ve gerektiğinde baskı grubu oluşturabilmek (Emini, 2023).

Sivil toplum kuruluşlarının turizm sektörü içerisindeki yerine bakıldığında yukarıda bahsedilen mevcut özelliklerini korumakla birlikte turizm politikalarının oluşturulması sürecinin her aşamasında sürece dâhil olduğu belirtilmektedir. Ayrıca turizm sektörü içerisinde turizm kalkınmasının sürdürülebilirliği, turizm pazarlaması, turizm politikası, turizm planlaması, turizm araştırmaları ve turizm eğitimi gibi alanlarda da önemli bir rolü bulunmaktadır (Harman, 2014).

Sivil toplum kuruluşlarının yerel düzeyde turizmin gelişmesinde önemli bir rol oynadıkları, aynı zamanda turizm politikalarının geliştirilip tarihi, insani ve çevresel unsurların değerlerinin korunup sürdürülebilmesi gibi turizm kavramını içeren konularda yol gösterici olarak bulunma ve baskı oluşturma gibi özelliklerinin de olduğu ifade edilmektedir (Ünlüönen ve Sevim, 2005). Sivil toplum kuruluşları destinasyondaki yönetim grupları içerisinde de yer alabilmektedirler (Borzyszkowski, 2013). Ayrıca destinasyondaki turizm potansiyelinin belirlenmesi, alternatif turizm kaynaklarının oluşturulması ve turizm alanında farklı festivallerin düzenlenmesinde de rol aldıkları belirtilmektedir (Akturfan ve Şen, 2023).

Destinasyonlarda turizmin gelişmesinde ve sürdürülebilirliğin sağlanmasında rekabetçilik, tanıtım ve pazarlama önemli işlevlere sahiptir. Bu durumda destinasyonlarda turizmin sürdürülebilirliği sivil toplum kuruluşlarının

katkılarıyla mümkün olabilmektedir. Alternatif turizm çeşitlerinin desteklenmesi ve geliştirilmesi, ekonomik kazancın artırılması, doğal çevrenin korunması, yerel halkın, turizm sektöründe yer alan bireylerin, araştırmacıların desteklenmesi ve turizm araştırmaları için sektör bazlı raporların hazırlanması STK'ların sürdürülebilir turizme katkılarına örnek olarak gösterilebilir (Güney ve Bahara, 2017).

Turizm sektöründe yer alan hizmetlere ilişkin standartların oluşturulması, bu standartların bütün sektörde yaygınlaştırılarak uygulanması STK'ların turizm sektörüne bir diğer katkısı olarak ifade edilmektedir. STK'lar gerek ülke içerisinde gerek yurt dışında belgelendirme çalışmaları ile turizm sektöründe bir standart oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır. STK'lar aynı zamanda destinasyon pazarlamasının temel unsurlarından birisi olan tutundurmayı da desteklemektedir. Destinasyonun tutundurulması açısından yerel turizm tanıtma vakıfları büyük roller üstlenerek önemli faaliyetler gerçekleştirmektedir (Çakıcı ve Kızıllırmak, 2009). Sivil organizasyonlar tarafından gerçekleştirilen bu faaliyetlere örnek olarak festival etkinlikleri düzenlemek, ticari fuarlara katılmak, reklam ve tanıtım için kampanyalar yürütmek, pazarlama, turlar düzenlemek, yayınlar yapmak, broşürler oluşturmak, çevrimiçi pazarlama faaliyetleri yürütmek vb. sayılabilir (Presenza vd., 2005).

Alanya'da baskı grupları (STK'lar) düzeyindeki kamu politikalarının resmi olmayan aktörleri olarak, ALTSO (*Alanya Ticaret ve Sanayi Odası*), ALTİD (*Alanya Turistik İşletmeciler Derneği*), TÜRSAB Alanya BYK (*Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği Alanya Bölgesel Yürütme Kurulu*) ve ALTAV (*Alanya Turizm Tanıtma Vakfı*) gibi sivil toplum kuruluşları sayılabilir.

- **ALTSO (*Alanya Ticaret ve Sanayi Odası*):** Alanya'da ALTSO'nun kurulması için ilk çalışmalar 1991 yılına dayanmaktadır. Kuruluş için 12 kişilik bir girişimci bir grup tarafından 1.072 ticaret erbabının imzası toplanarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na başvuru yapılmıştır. Bu başvurunun ardından ALTSO 18 Eylül 1991 tarihinde 1991-81 sayılı onay ile resmen kurulmuştur. Oda, ilk olarak Antalya Ticaret ve Sanayi Odası'na bağlı olarak hizmet vermekte iken gerekli personel ve teçhizat temininin ardından Alanya şehrinde hizmet vermeye başlamıştır (ALTSO, 2024). Kurulduktan sonra hızlı bir gelişme gösteren oda günümüzde ulaştığı seviye ve tüm imkânları ile birlikte şehrin sahip olduğu en güçlü STK'lar arasında yer almaktadır. Odanın çalışmaları incelendiğinde şehirde ticaret ve sanayinin geliştirilmesinin yanı sıra turizm ile ilgili önemli görevler üstlendiği de görülmektedir. Oda, şehrin sahip olduğu kültür, sanat ve turizm kaynakları için incelemeler yaparak geliştirilmesi için çalışmalar düzenlemektedir. Bu çalışmalar kapsamında şehrin sahip olduğu turizm potansiyelinin ortaya çıkartılması, turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi, turistler için güvenilir işletmelerin kurulması ve denetlenmesi de yer almaktadır. Turizm sektöründe gelişmenin sağlanabilmesi için düzenli olarak eğitimler ve konferanslar düzenleyen oda, şehirde turizm eğitimi veren kurumların (lise ve üniversitelerde) gelişmesi için de birtakım çalışmalar yapmaktadır. ALTSO'nun turizm sektörü için vermiş olduğu eğitimlere yabancı dil eğitimleri (Rusça, Almanca vb.), misafir ilişkileri yönetimi, bilgisayar uygulamaları ve veri analizi, gıda ve hijyen eğitimleri, itirazlar ve şikayetler karşısında durum yönetimi, algı ve profesyonel imaj, otel işletmeciliği, misafir davranışlarının analizi ve misafir sadakati oluşturma, otel yöneticilerine yönelik profesyonel çözümler örnek olarak gösterilebilir (ALTSO, 2023a). Oda, aynı zamanda alternatif turizm çeşitlerinin geliştirilmesinde, şehrin uluslararası alanlarda tanıtımlarının yapılmasında, fuar ve etkinliklerin düzenlenmesinde de büyük role sahiptir. Ayrıca Alanya şehrinin sahip olduğu ürünlerin geliştirilip hem yurtiçinde hem de yurtdışında tanıtımlarının sağlanması amacıyla Alanya Muzu, Alanya Avokadosu, Alanya Yeni Dünyası gibi yiyecek ürünlerinin coğrafi işaret tescilinin alınmasında büyük katkıları bulunmaktadır (ALTSO, 2023b). ALTSO yönetimi içerisinde odanın kuruluş amacına uygun çalışma, mesleğin menfaatine uygun olarak gelişmesini sağlama, üyelerinin halk ve birbiri ile olan ilişkilerini düzenleme, meslek grupları arasında gerekli tedbirlerin alınması, incelemelerin yapılması, meslek gruplarına uygun hareket edilmesi ve uygun olmayan davranışların sergilenmesi durumunda gerekli işlemlerin yapılması için 24 adet komite bulunmaktadır. Yapılan yüz yüze görüşme sonucu elde edilen bilgiler sonucunda bu 24 komite içerisinde yer alan 14 komitenin turizm ile doğrudan bağlantılı olduğu diğer komitelerin de dolaylı olarak bağlantılı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bu komitelerin her ay düzenli bir şekilde toplanarak şehirde turizm ve ticaretin geliştirilmesi için gerekli önlemlerin alınması ve uygulanması için çalışmalar yaptığı, şehirde turizm etkinliklerinin düzenlenmesinde etkili ve önemli paydaşlardan birisi olduğu yine görüşme sonucunda elde edilen bilgiler arasında yer almaktadır.
- **ALTİD (*Alanya Turistik İşletmeciler Derneği*):** Dernek 1985 yılında kurulmuş olup 24 Temmuz 2002 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile kamu yararına çalışan dernek statüsüne sahip olmuştur. Derneğin temel amacı hem bölgesel turizmin hem de ülke turizminin gelişip yaygınlaştırılması için gerekli olan her türlü girişimin yapılması ve hizmetlerde bulunulmasıdır. Kuruluş amaçları arasında; tanıtım çalışmaları,

fuurlar, spor organizasyonları, sosyal ve kültürel etkinlikler, sektörel gelişimin sağlanmasına yönelik faaliyetler, projeler, üyelere yönelik çalışmalar ve eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi yer almaktadır. Derneğin üye sayısı 271 olup yatak kapasitesi 99.200'dür (ALTİD, 2020). Üyelerinin büyük çoğunluğu bakanlık belgeli tesis yatak kapasitesine sahip olan ALTİD ülkemizdeki belgeli yatak kapasitesinin yaklaşık olarak %10'unu oluşturmaktadır. Dernek çalışmalarında ziyaretçilere ait veriler raporlanmakta olup şehirdeki turizmin, tanıtılması geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirmektedir. Ayrıca ALTİD, Türkiye Otelciler Federasyonu (Türofed)'na üye olan 17 kurucu dernekten birisidir (Türofed, 2024).

- **TÜRSAB Alanya BYK (Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği Alanya Bölgesel Yürütme Kurulu):** 28 Eylül 1972 tarihinde yürürlüğe giren 1618 sayılı kanun ile Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği kurulmuş olup bölgesel yürütme kurulları ile faaliyet göstermektedir. TÜRSAB, 36 ayrı bölgede örgütlenmiştir. Bir hizmet bölgesi olarak da TÜRSAB Alanya Bölgesel Yürütme Kurulu kurulmuştur. TÜRSAB Alanya Bölgesel Yürütme Kurulu'nun temel amaçları arasında şehirde seyahat acenteciliğinin meslek disiplini haline gelmesi, bu meslek disiplinin geliştirilmesine yönelik faaliyetler, şehirde turistler ve seyahat acenteleri tarafından karşılaşılan sorunların çözülmesine yönelik çalışmalar, şehrin turizm sektöründeki yaşanan gelişmeleri ve karşılaşılan sorunlara yönelik olarak kamuoyunu bilgilendirmek ve yetkili mercileri durumdan haberdar etmek yer almaktadır. Ayrıca bünyesinde yer alan seyahat acentelerinin istikrarlı bir şekilde hizmet sunmaları için hem idari hem de denetleyici görevler üstlenmektedir (TÜRSAB, 2019).
- **ALTAV (Alanya Turizm Tanıtma Vakfı):** ALTAV, 10 Eylül 1995 tarihinde Alanya turizminin bir bütün olarak tanıtılması ve şehirde yapılan organizasyonların çeşitlilik kazanması için ALTISO, TÜRSAB Alanya BYK, Alanya Şoförler Odası, Alanya Esnaf ve Sanatkarlar Odası ve toplamda 108 kişinin bir araya gelmesi ile kurulan bir sivil toplum kuruluşudur. ALTAV'ın kurulmasının temel amaçları şu şekilde ifade edilebilir: Alanya'yı ve bölgeyi ulusal ve uluslararası alanda tanıtmak, bölgenin turizm potansiyelinin ve kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak, destinasyonun ve bölgenin ekonomik, tarihi, kültürel ve turistik değerlerini geliştirmek, değerlendirmek, bölgesel turizmin kalitesinin artırılarak etkin reklam ile pazarlama politikalarının oluşturulması ve bu doğrultuda yürütülen araştırmalara maddi ve manevi destek sağlamak (ALTAV, 2024).

Alanya'da turizme yönelik olarak kurulan sivil toplum kuruluşlarının amaçları arasında, turizmin yalnızca bir mevsimle sınırlı kalmasını önlemek, alternatif turizm faaliyetleriyle turizmi çeşitlendirmek, şehri uluslararası alanda tanıtmak ve sektördeki işletmeler ile kamu kurumları arasında koordineli bir iş birliği sağlayarak bölge turizmini ve ekonomisini güçlendirmek yer almaktadır (Kısa, 2022).

5. ALANYA'DA 2010 YILI SONRASI YEREL TURİZM POLİTİKALARINDA YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: YEREL NİTELİKLİ NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Makalenin bu kısmında sırasıyla araştırmanın konusuna, amacına, önemine, literatür incelemesine, modeline, hipotezlerine, örneklemine, kısıtlarına, veri toplama yöntemine, veri analiz yöntemlerine, bulgularına ve sonuçlarına yer verilmiştir.

5.1. Araştırmanın Konusu, Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı STK'lar perspektifinden Alanya'da 2010 yılından itibaren yaşanan yerel turizm politikaları ile ilgili sorunların tespit edilmesidir. Böylece söz konusu sorunların tespit edilip ortadan kaldırılmasıyla sektörün en yüksek seviyede fayda sağlaması, turizmden elde edilen ekonomik, sosyal, çevresel çıktılar ile şehrin turizmden aldığı payın artırılması ve turizmin potansiyel getirilerinden daha fazla yararlanması hedeflenmektedir.

5.2. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma model olarak, nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle açık uçlu sorular kullanılarak yapılmıştır. Ayrıca bu çalışmada kullanılan açık uçlu soruların hazırlanmasında çeşitli kitaplar, makaleler ve çalışmalardan yararlanılmıştır. Çalışmada 2010 yılı sonrasında Alanya'da turizm sektöründe yer alan, yerel turizm politikalarının hazırlanmasında ve uygulanmasında rol oynayan STK'larının

yöneticileri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme sırasında verilerinin kaydedilmesinde izin verilen durumlarda ses kayıt cihazı kullanılmış izin verilmeyen durumlar not alma yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen veriler ise araştırma bulguları kısmında soru cevap şeklinde verilerek değerlendirme yapılmıştır. Bu bağlamda araştırmacı tarafından görüşme yapılan katılımcıların demografik bilgileri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Katılımcı Bilgisi	Yaş	Cinsiyet	Eğitim	Sektör	Görüşme Tarihi
K ₁	62	Erkek	Lisans	Turizm Sektörü	29.04.2023
K ₂	48	Erkek	Lisansüstü	Turizm Sektörü	21.03.2023
K ₃	54	Erkek	Lisansüstü	Turizm Sektörü	15.05.2023
K ₄	37	Kadın	Lisansüstü	Turizm Sektörü	16.03.2023
K ₅	60	Erkek	Lisans	Turizm Sektörü	20.03.2023
K ₆	56	Erkek	Ön Lisans	Turizm Sektörü	21.03.2023
K ₇	50	Erkek	Lisans	Turizm Sektörü	16.05.2023
K ₈	38	Erkek	Lisansüstü	Kamu Sektörü	18.05.2023

Katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucuna elde edilen verilerin analiz edilmesinde betimsel analiz ve içerik analizi yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Betimsel analiz yönteminin amacı elde edilen verilerin okuyucuya yorumlanarak sunulmasıdır. Bu amaçla sorulara verilen cevaplar ilk olarak açık bir şekilde betimlenmekte olup sonrasında bu betimlemeler açıklanarak yorumlanmakta ve neden- sonuç ilişkileri araştırılarak bazı sonuçlara ulaşılmaktadır. Araştırmacı verilen cevaplara göre temalar oluşturup yorumlama yapabilmektedir. İçerik analizi ile elde edilen verilerin açıklayabilecek kavram ve ilişkilere ulaşmak amaçlanmaktadır. Betimsel analiz yöntemi ile özetlenip yorumlanan verilere içerik analizi yöntemi ile daha derin bir işlem uygulanmaktadır. İçerik analizi yönteminde betimsel bir yaklaşım ile fark edilmeyen, verilerin içerisinde saklanabilen ve çalışma için önemli olabilecek detaylar ortaya çıkarılabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2021).

5.3. Araştırmanın Örnekleme ve Kısıtları

Araştırmanın evreni Alanya’da turizm politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında rol alan STK’ların yöneticileridir. Çalışma kapsamında politikaların oluşturulma sürecinde etkisi bulunan 8 kişi ile görüşmeler yapılmıştır. Çalışmada aktarılabirliği sağlamak amacıyla amaçlı örneklem seçilmiştir. Nitel araştırmalarda amaçlı örneklem, genellikle amaçlı olarak seçilmiş küçük örneklem gruplarıyla, hatta bazen tek bir örneklemle derinlemesine yapılabilir. Amaçlı örneklem, detaylı çalışmalar için bilgi açısından zengin durumların seçilmesini sağlar (Patton, 2014). Ayrıca çalışmada amaçlı örneklem yöntemlerinden de ölçüt örneklem seçilmiştir. Ölçüt örneklem, temel kriterlere dayanan (Veal, 2018), önceden belirlenmiş önem taşıyan ölçütleri karşılayan ve bu durumları inceleyen (Patton, 2014) ya da aynı ölçüte sahip olan ve kalite teminine yardımcı olan bütün durumlar olarak tanımlanabilmektedir (Miles ve Huberman, 2016). Ölçüt örneklem yönteminde araştırmaya dahil edilen katılımcılar Alanya’da turizm politikalarının hazırlanmasında ve uygulanmasında etkili olan STK’ların üst düzey yöneticileri olarak planlanmıştır.

Çalışma 2010 yılından 19 Kasım 2023 yılına kadar olan süreci kapsamaktadır. Çalışmada, 2010-2023 yılları arasında Alanya’da yaşanan turizm politikaları sorunları ortaya konmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla çalışma Alanya şehrinde 2010 yılı sonrasında uygulanan turizm politikaları ile sınırlıdır. Çalışmada yer alan katılımcıların fikir, görüş veya eleştirilerinin de araştırma için sınırlılık oluşturabileceği düşünülmektedir. Bunun nedeni ise turizm politikası oluşturma ve uygulama sürecinde yer alan her aktörün kendi çıkarları doğrultusunda yorumlamalarının söz konusu olabilmesidir. Ayrıca nitel araştırmalarda katılımcıların cinsel eğilimleri, yaşamları ya da siyasi düşünceleri gibi konular hakkında bilgi vermek istememeleri, veri toplama sürecinde sınırlılıklar yaratabilmektedir (Özkan ve Kaya, 2015). Bu nedenle de araştırmada yer alan katılımcıların zaman zaman çalışmanın doğası gereği siyasi konulara girebilen durumlar hakkında yorum yapmak istememesi, çekinmesi ya da cevap vermemesi de bir sınırlılık olarak kabul edilebilmektedir (Ağbay, 2019).

5.4. Araştırmanın Bulguları

Araştırmacı tarafından hazırlanan sorulara katılımcıların verdikleri cevaplarda ifade edilen yargılar ve görüşler genel olarak özetlenerek sınıflandırılmış ve tablolara aktarılmıştır. Buna göre birinci soru ile ilgili cevaplar Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Alanya’da Uygulanan Yerel Turizm Politikaları ile İlgili Birinci Soru

Alanya ile ilgili sizin kurumunuz ya da diğer kurumlar tarafından üretilen yerel turizm politikaları hakkında bilginiz var mı?	
Bilgim var.	K ₁ , K ₂ , K ₃ , K ₄ , K ₅ , K ₆ , K ₇ , K ₈

Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların kendi kurumları ya da diğer kurumlar tarafından hazırlanan politikalarla ilgili bilgi sahibi oldukları ifade edilmiştir. Ancak politikaların oluşturulmasında merkeze bağlı kalınması ve kişisel çıkarların ön planda tutulması gibi sorunların ortaya çıktığı da belirtilmiştir. Katılımcıların vermiş olduğu cevapların içerik analizi yapıldığında birbiri ile bağlantılı olarak en çok kullanılan kelimelerin kurum, şehir, politikaların hazırlanması, paydaşlar, kalkınma, altyapı, Alanya Belediyesi, ALTİD ve ALTAV olduğu görülmektedir. Bu kelimelerle ilgili olarak çıkartılabilecek en genel yargı da şu şekilde ifade edilebilir: Bir destinasyonda turizm politikalarının temel belirleyicisi konumunda kamu kurumları bulunmaktadır ve bu politikalar şehirdeki çeşitli paydaşları etkilemektedir. Bu bağlamda katılımcılar arasında Alanya Belediyesi’nin destinasyondaki yerel turizm politikalarının temel belirleyicisi konumundadır. Turizm sektörünün gelişimi için altyapıyı güçlendirmek, turistlerin ihtiyaçlarını karşılamak ve turizmle ilgili çeşitli etkinlikler düzenlemek de önemli etkenler arasında yer almaktadır. Alanya Belediyesi, ALTİD ve ALTAV gibi kurumlar çalışmaları ile turizm politikalarının uygulanmasında ve turizm sektörünün gelişiminde önemli rol oynamaktadırlar. Sonuç olarak, bu faktörlerin tümü bir araya geldiğinde, şehrin yerel turizm politikalarının başarılı bir şekilde hazırlanması, yönetilmesi ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirilmesini amaçlamaktadır. Katılımcılara yöneltilen ikinci soruya ait cevaplar Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Alanya’da Uygulanan Yerel Turizm Politikası ile İlgili İkinci Soru

Alanya’da uygulanan yerel turizm politikalarının kurumunuz için yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	
Yetersizdir.	K ₁ , K ₂ , K ₃ , K ₄ , K ₆ , K ₇ , K ₈
Yeterlidir.	K ₅

Katılımcılar tarafından ikinci soruya verilen cevaplar incelendiğinde cevaplarda görüş birliği olmadığı görülmektedir. Katılımcıların vermiş olduğu cevapların içerik analizi yapıldığında birbiri ile bağlantılı olarak en çok kullanılan kelimelerin politikalar, eğitim, bölge, istek, konu, kısım, turizm, çalışmalar, Alanya ve girdi olduğu görülmektedir. Bu kelimeleri göz önünde bulundurarak çıkarılabilecek en genel yargı, Alanya bölgesinde turizm odaklı eğitim politikalarının geliştirilmesi ve bu politikaların bölgenin ihtiyaçlarına ve isteklerine uygun olarak şekillendirilmesi gerektiğidir. Ayrıca bu kelimelerin bir dizi farklı konuyu kapsadığı ifade edilebilir. Bu konularla ilgili olarak hazırlanan ana temalar aşağıda yer almaktadır;

- **Eğitim Politikaları:** Alanya'da turizm sektörüne yönelik eğitim politikaları geliştirilmektedir. Bu politikalar, sektörde çalışacak nitelikli iş gücünün yetiştirilmesine odaklanmaktadır.
- **Bölgesel İhtiyaçlar:** Eğitim politikaları ve çalışmalar, Alanya'nın turizm sektörünün ihtiyaçları ve istekleri doğrultusunda şekillendirilmektedir. Bölgenin özel koşulları ve turizmdeki yeni trendler göz önünde bulundurulmaktadır.
- **Turizm Çalışmaları:** Alanya'da turizm sektörünü geliştirmeye yönelik çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalarda eğitimle entegre edilerek, sektörün ihtiyaç duyduğu bilgi ve becerilere sahip bireylerin yetiştirilmesini amaçlamaktadır.
- **Girdi ve Katkı:** Eğitim politikaları ve çalışmalar, turizm sektörüne önemli girdiler sağlamaktadır. Bu girdiler, bölgenin turizm potansiyelini artırmak ve sürdürülebilir bir turizm gelişimi sağlamak için kritik öneme sahiptir.

Bu genel yargı, Alanya'nın turizm sektöründe başarılı olabilmesi için eğitim politikalarının ve çalışmalarının bölgenin ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenmesi gerektiğini ve bu politikaların turizm sektörüne önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Katılımcılara yöneltilen üçüncü soruya ait cevaplar Tablo 4’te yer almaktadır.

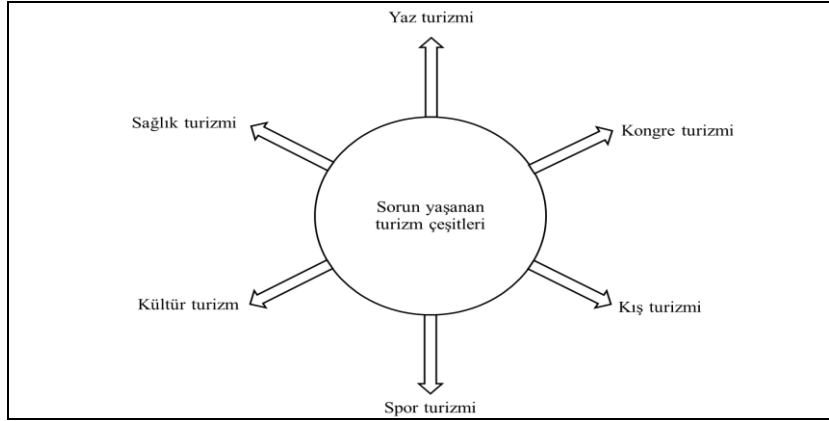
Tablo 4. Alanya’da Uygulanan Yerel Turizm Politikası ile İlgili Üçüncü Soru

Alanya’da yerel turizm politikalarının uygulanmasında sorun/eksiklik yaşandığını düşünüyor musunuz?	
Düşünüyorum.	K₁, K₂, K₃, K₄, K₅, K₆, K₇, K₈

Tablo 4 incelendiği zaman Alanya’da yerel turizm politikaları konusunda eksiklik/sorun yaşandığına dair katılımcılar arasında görüş birliği bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların vermiş olduğu cevapların içerik analizi yapıldığında birbiri ile bağlantılı olarak en çok kullanılan kelimelerin sektör, düşünce, yerel, hizmet, bölge, konu, kalite, aktiviteler, yönetim ve problem olduğu görülmektedir. Bu kelimelerden çıkartılabilecek en genel yargı şu şekilde özetlenebilir;

“Yerel yönetim organları ve sektör temsilcileri bölgedeki çeşitli aktivite ile hizmet türlerinin kalitesini artırmak amacıyla problemleri çözmeye yönelik çalışmalar gerçekleştirmektedir. Bölgedeki turizm sektörü, yerel yönetimlerin ve sektör temsilcilerinin çeşitli politikalar ve stratejiler geliştirdiği dinamik bir yapıya sahiptir. Bu politikalar bölgedeki çeşitli aktivitelerin ve hizmet türlerinin kalitesini artırmaya yöneliktir. Bölgedeki turizm faaliyetleri hem yerel ekonomiye katkı sağlamak hem de turistler için çeşitli deneyimler sunmak amacıyla çeşitlendirilebilir. Bu süreçte bölgenin turizm potansiyelini arttırmak ve sürdürülebilir bir turizm sağlamak için bölge yönetimi ve sektör paydaşları arasında iş birliği ve etkili bir yönetim süreci büyük önem taşımaktadır”

Katılımcıların üçüncü soruya verdikleri cevaplara göre Alanya destinasyonunda yerel turizm politikalarının uygulanmasında sorun yaşanan turizm çeşitleri ise Şekil 1’de yer almaktadır.

Şekil 1. Alanya Destinasyonunda Sorun Yaşanan Turizm Çeşitleri

Şekil 1 incelendiğinde sorunların çoğunlukla alternatif turizm çeşitlerinde yaşandığı görülmektedir. Katılımcılar tarafından verilen cevaplar incelendiğinde bölgede alternatif turizm çeşitlerinin geliştirilmesi için büyük potansiyellerin olduğu fakat bu alanlarda yeterli çalışmaların ve tanıtımların yapılmadığı sonucuna varılmaktadır. Katılımcılara yöneltilen dördüncü soruya ait cevaplar Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5. Alanya’da Uygulanan Yerel Turizm Politikası ile İlgili Dördüncü Soru

Alanya’da yerel turizm politikalarının oluşumunda yer alan aktörlerin rollerini nasıl değerlendiriyorsunuz?	
Yerel aktörler kişisel ve kurumsal menfaatleri bir kenara bırakarak karar almalıdır.	K₁
Yerel aktörler üzerine düşen görevi yerine getirmektedir.	K₂, K₃, K₄, K₅, K₈
Yerel aktörlerin üzerine düşen görevi yerine getirmelidir.	K₆
Merkezi ve yerel aktörler arasında iş birliği oluşturulmalıdır.	K₇

Katılımcılar tarafından verilen cevaplar incelendiğinde Alanya’da turizm sektörünün gelişimi ve yönetimi için yerel yönetimler, ilgili bakanlık, sivil toplum kuruluşları ve diğer ilgili paydaşların kendi kurumları çatısı altında üzerine düşen görevlerin yerine getirildiği konusunda fikir birliği olduğu görülmektedir. Katılımcılar tarafından verilen cevapların içerik analizi yapıldığında tek tek tüm kurumların turizm sektörün gelişmesi için çalışmalar yaptığı ama bu çalışmaların iş birliği kapsamında yapılmadığı sonucu çıkartılmaktadır. Ayrıca katılımcılara yöneltilen dördüncü soru için içerik analizi yapıldığında birbiri ile bağlantılı olarak en fazla tekrar edilen kelimelerin şehir, aktör, belediye, Alanya, Antalya, bakanlık, kaynak, politika, aktif, ALTİD, ALTAV ve uygulama olduğu görülmektedir. Bu kelimelerin, genel olarak turizm sektörünün yönetimi ve gelişimi ile ilgili

kavramları içerdiği söylenebilir. Birbiri ile bağlantılı olarak kullanılan bu kelimelerden hareketle, katılımcılar tarafından verilen cevaplardaki genel düşünce şu şekilde özetlenebilir;

“Turizm sektörünün etkin bir şekilde yönetilmesi ve geliştirilmesi için yerel yönetimler, turizm ile ilgili STK'lar, bakanlık ve diğer ilgili kurumlar tarafından iş birliği yapılarak yerel politikaların oluşturulması gerekmektedir”

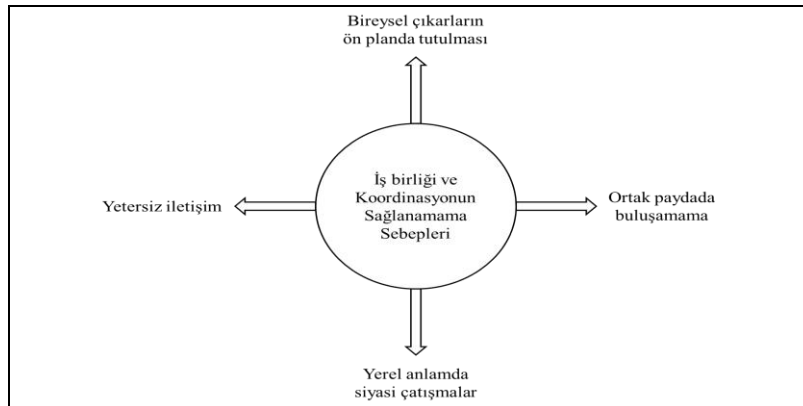
Bu düşünce, turizm sektörünün gelişimi ve sürdürülebilirliği için çeşitli aktörlerin katılımının önemini de vurgulamaktadır. Yerel yönetimlerin, turizm ile ilgili STK'ların (ALTAV, ALTİD gibi), bakanlıkların ve diğer kurumların iş birliği halinde olması yerel turizm politikalarının belirlenmesinde, kaynakların etkin bir şekilde kullanılması ve turizm sektörünün sürdürülebilir bir şekilde geliştirilmesi için büyük önem taşıdığı ifade edilebilir. Katılımcılara yöneltilen beşinci soruya ait cevaplar Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. Alanya'da Uygulanan Yerel Turizm Politikası ile İlgili Beşinci Soru

Turizm politikası oluşturulması sürecinde aktörler arasında yeterli derecede koordinasyon ve iş birliği olduğunu düşünüyor musunuz?	
Yeterli koordinasyon ve iş birliği olduğunu düşünüyorum.	K₂, K₆, K₈
Yeterli koordinasyon ve iş birliği olduğunu düşünmüyorum.	K₁, K₃, K₄, K₅, K₇

Beşinci soruya verilen cevaplar incelendiğinde katılımcılar arasında fikir birliğinin bulunmadığı görülmektedir. Aktörler arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlandığını düşünen katılımcıların cevapları incelendiğinde ise genel çıkarımın Alanya'daki turizm yönetiminin şehri ziyaret eden yerli ve yabancı turistlere kaliteli hizmet sunabilmek ve turizm gelirlerini artırmak için stratejik bir yaklaşımın benimsediği şeklinde ifade edilebilir. Yönetim ve organizasyon yapısının turizm sektöründeki başarıyı doğrudan etkilediği bu nedenle bu yapıların sürekli olarak değerlendirilmesi ve geliştirilmesi gerektiği vurgulanabilir. Bu konuda verilen cevaplardan çıkartılan genel yargı: şehrin turizm potansiyelini yönetmek ve geliştirmek için yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumları bir araya gelerek etkili politika ve stratejiler geliştirmekte olduğu yönündedir. Yerel turizm politikalarının oluşturulması konusunda koordinasyon ve iş birliğinin olmadığını düşünen katılımcılara göre; yüksek turizm potansiyeline sahip olan Alanya'da turizm sektörünün gelişimi ve yönetimi için yerel yönetim organları, ilgili bakanlık, yerel turizm kuruluşları ve diğer ilgili paydaşlar arasında iş birliğinin sağlanması kritik önem taşımaktadır. Bu iş birliğinin, turizm politikalarının oluşturulması, turizm kaynaklarının etkin ve sürdürülebilir kullanımı ile şehrin turizm pazarındaki rekabet gücünün artırılması üzerinde odaklanması gerekmektedir. Bu çerçevede, şehirlerin turizm sektöründe başarılı olabilmesi için, yerel ve ulusal düzeydeki paydaşlar arasında iş birliği ve koordinasyonun büyük önem taşıdığı ifade edilebilir. Alanya gibi turistik bir şehrin başarılı bir şekilde yönetilmesi, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve diğer ilgili paydaşların iş birliği yapmasıyla mümkündür. Bu iş birliği yerel turizm politikalarının oluşturulması, uygulanması, turizm kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılması ve sürdürülebilir turizm endüstrisinin geliştirilmesi için önem taşımaktadır. Katılımcılar tarafından beşinci soruya verilen cevaplar çerçevesinde aktörler arasında iş birliği ve koordinasyonun sağlanamamasının temel sebepleri Şekil 2'de yer almaktadır.

Şekil 2. Aktörler Arasında İş birliği ve Koordinasyonun Sağlanamama Sebepleri

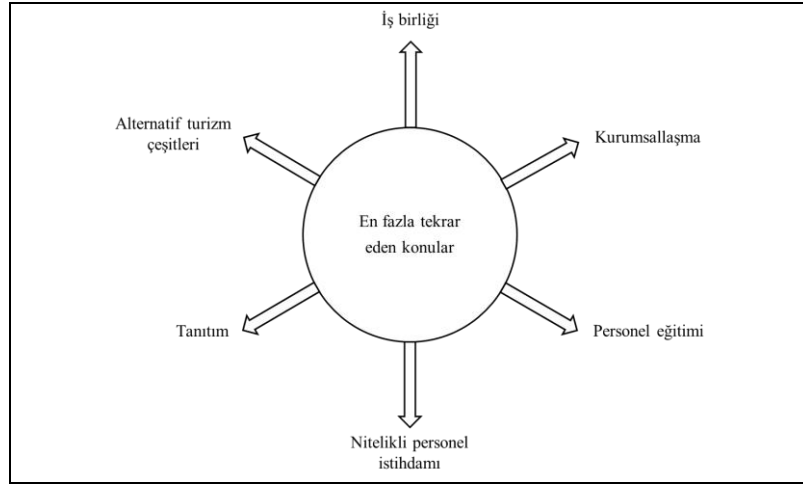

Şekil 2 incelendiğinde Alanya'da yer alan aktörler arasında iş birliği ve koordinasyon sağlanamamasının temel sebepleri arasında yetersiz iletişim, farklı beklenti ve çıkarların söz konusu olmasından dolayı bireysel çıkarların ön planda tutulması buna bağlı olarak ortak paydada buluşamama ve yerel anlamda siyasi çatışmaların olması yer almaktadır. Katılımcılara yöneltilen altıncı (son) soruya ait cevaplar Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7. Alanya’da Uygulanan Yerel Turizm Politikası ile İlgili Altıncı Soru

Alanya’da etkili yerel turizm politikasının uygulanmasında hangi konulara dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?	
Bireysel çıkarlar göz ardı edilmeli, alternatif turizm çeşitleri geliştirilip yaygınlaştırılmalı, turistik ürünlerin geliştirilerek sayıları artırılmalı.	K₁
Uzun vadeli yerel turizm politikaları oluşturulmalı.	K₂
Aktörler tek çatı altında toplanmalı, turizmin on iki aya yayılması için gerekli çalışmalar yapılmalı ve tanıtımlar profesyonel bir şekilde yapılmalı	K₃
Sektördeki kalite standartları artırılmalı, dijital dönüşüme ayak uydurulmalı ve tanıtımlara önem verilmeli.	K₄
Turistik tesisler, turistlerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde oluşturulmalı, doğal kaynaklar korunmalı, alternatif turizm çeşitlerinden yararlanılmalı ve aktörler arasında etkili koordinasyon ile iş birliği oluşturulmalı.	K₅
Destinasyon için gerekli altyapı çalışmaları hızlı bir şekilde tamamlanmalı.	K₆
Şehrin doğal ve kültürel varlıkları, sosyo-ekonomik yapısı, tarımı, inşaat ve emlak sektörü dikkate alınarak uygun, gerçekçi ve hayata geçebilecek politikalar geliştirilmeli.	K₇
Alternatif turizm çeşitleri geliştirilerek yaygınlaştırılmalı ve turizmin şehrin iç kesimlerine yayılmasına yönelik yerel politikalar hazırlanmalı.	K₈

Son (altıncı) soruya verilen cevaplar analiz edildiğinde yerel turizm politikalarının uygulanmasında dikkat edilmesi konusunda katılımcıların farklı konulara değindiği görülmektedir. Ayrıca katılımcıların vermiş olduğu cevapların içerik analizi yapıldığında birbiri ile bağlantılı olarak en çok kullanılan kelimelerin turizm, sektör, Alanya'nın, insanlar, sorun, turistler, oteller, iş, politikalar, Alanya Belediyesi, ALTİD ve ALTAV olduğu görülmektedir. Bu kelimelerle ilgili olarak çıkartılabilecek en genel yargı da şu şekilde ifade edilebilir: Alanya'nın turizm sektörü, oteller ve turistik işletmeler aracılığıyla önemli bir iş kaynağı sağlamakta olup, turistlerin ilgisini çekmektedir. Ancak bu sektörde çeşitli sorunlar yaşanabilmekte ve bu sorunların çözümü için Alanya Belediyesi, ALTİD (Alanya Turistik İşletmeciler Derneği) ve ALTAV (Alanya Turizm Tanıtma Vakfı) gibi kurumlar çeşitli politikalar ve tedbirler geliştirmektedir. Bu iş birliği, turizmin sürdürülebilirliği ve kalitesinin artırılması için önemlidir. Bu genel yargı, Alanya'nın turizm sektörünün çok yönlü bir yapıya sahip olduğunu ve bu sektörün hem fırsatlar hem de zorluklar sunduğunu göstermektedir. Katılımcılar tarafından son (altıncı) soruya verilen cevaplar incelendiğinde katılımcılar arasında en fazla tekrar edilen konular Şekil 3'te yer almaktadır.

Şekil 3. Katılımcılar Tarafından En Fazla Tekrar Eden Konular

Katılımcılar tarafından verilen cevaplarda en çok tekrar eden konular incelendiğinde turizm sektörünün etkili ve başarılı bir şekilde geliştirilmesi için gerekli olan önemli stratejik bileşenleri kapsadığı görülmektedir. Bu bileşenler bir araya geldiğinde, turizm sektörü daha sürdürülebilir, çekici ve rekabetçi bir yapıya kavuşabilir. Bu bağlamda yerel turizm politikalarının doğru bir şekilde hazırlanması ve uygulanması, iş birliği ve kurumsallaşma ile desteklenmesi, eğitilmiş ve nitelikli personel istihdamıyla güçlendirilmesi, etkili tanıtım ve alternatif turizm çeşitlerinin teşvik edilmesi, turizm destinasyonunun başarısını belirleyen önemli faktörler olarak nitelenebilir. Turizm sektörünün sürdürülebilir gelişimi için sektördeki bütün paydaşların katılımı ile etkili yerel turizm politikalarının oluşturulması ve uygulanması gerekmektedir. Bu politikaların başarılı bir şekilde yürütülmesi, iş birliği ve kurumsallaşmayı gerektirir. Ayrıca, turizm sektöründeki çalışan personellerin eğitimi ve nitelikli personel istihdamı, kaliteli hizmet sunumu açısından kritik öneme sahiptir. Bunun yanı sıra

şehrin tanıtımı ve alternatif turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi, turizm gelirlerinin artırılmasında ve turizmin sürdürülebilirliğinin sağlanmasında önemli bir rol oynamaktadır.

6. SONUÇ

Yapılan çalışmada katılımcılar tarafından Alanya destinasyonunda yerel turizm politikalarının yetersiz olduğunu düşünmektedirler. Katılımcıların değerlendirmeleri, yerel turizm politikası konusunda sorun/eksiklik yaşandığı yönündedir. Sorun yaşanan turizm çeşitleri ise alternatif turizm çeşitleridir (sağlık, kültür, spor, kongre, kış, yaz turizmi). Alanya'nın, yaz/deniz turizmi konusunda büyük gelişme gösterse de markalaşma yönünden henüz ideal bir seviyede olmadığı görülmektedir. Yine katılımcı görüşleri, literatür taraması, istatistik veriler ve saha gözlemleri sonucunda bu konuda bazı önemli eksiklerin/sorunların olduğu tespit edilmiştir. İlk olarak destinasyona ait web sayfaları incelendiğinde turistlerin ihtiyacını karşılamaktan uzak olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle de ilgili web sayfalarının modernize edilerek ihtiyaçları tamamen karşılayabilecek seviyeye getirilmesi gerekmektedir. İlgili sayfaların işlevselliğinin yanı sıra görselliklerinin de düzenlenmesi mevcut sorunların çözümüne katkı sağlayacaktır.

Çalışma ile elde edilen veriler ışığında Alanya'nın turizm ve turistik ürünlerinin tanıtımında yetersiz kaldığı görülmüştür. Bu kapsamda bazı uluslararası reklamlar, fuar organizasyonları, tanıtım etkinlikleri vs. yapılıyor olsa da bu çalışmalar genel olarak istenilen seviyeden uzak olduğu kanaati hâkim olmuştur. Bu konuda modern tanıtım ve pazarlama araçlarından daha etkin yararlanılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte ilgili kurum ve işletmelerce de bu kapsamda yapılan etkinliklerin sayı ve nitelik olarak artırılması gerekmektedir. Bu kapsamda yapılacak çalışmaların bir yandan genel ve kapsayıcı olması gerekirken, diğer yandan da her bir turizm türü için de ayrı ayrı yapılmalıdır. Özellikle Alanya'nın tematik turizm alternatifi yönünün ön plana çıkartılması bu konuda önemli katkılar sağlayacaktır.

Çalışmada yapılan görüşmeler sonucunda tüm katılımcılar arasında Alanya'nın alternatif turizm çeşitlerinde büyük önem taşıdığı konusunda fikir birliği olduğu gözlemlenmektedir. Ancak şehrin alternatif turizm çeşitleri ile ön plana çıkabilmesi için; kültürel, doğal, tarihi, sosyal ve çevresel olan özgün değerlerinin korunarak devamlılığının sağlanması ve sürdürülebilirliğin oluşturulması gerekmektedir. Bir aktör veya belirli aktörler tarafından hazırlanan politikaların yeterli olamayacağı ve bütün süreci kapsamayacağından dolayı istenilen etki ve verim alınmamaktadır. Şehirdeki bütün aktörler arasında güçlü iletişim ağları oluşturulduktan sonra Alanya'nın alternatif turizm kapsamında yararlanılabilecek değerlerin çerçevesi belirlenmeli ve daha sonra bu çerçeveye bağlı kalacak şekilde turizm aktivitelerinin gerçekleştirilip geliştirilmesi gerekmektedir.

Alanya şehri incelendiğinde yerel turizm politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında bütün aktörlerin iş birliği içerisinde hareket etmediği ifade edilebilir. Ancak etkili yerel turizm politikalarının, yerel yönetimler ve STK'lar da dahil olmak üzere tüm aktörlerle iş birliği içerisinde oluşturulup desteklenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda bu aktörlerin öncelikle örgütsel yapılarını etkin bir konuma getirmeleri, süreçlerin yönetilmesinde bilimsel yöntemlerden daha fazla yararlanmaları, paydaşlarına ve yerel halka karşı daha şeffaf hareket etmeleri sağlanmalıdır.

Yapılan literatür taramasında, Alanya özelinde STK'lar perspektifinde turizm sorunlarının ele alındığı bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu nedenle araştırma sonuçlarının literatürdeki benzer çalışmalar ile doğrudan karşılaştırma imkânı olmamıştır. Araştırmanın evren/örneklem ve içeriği açısından ilk olması literatür açısından oldukça önemlidir. Bununla birlikte mevcut makale, ileride bu alanda yeni nicel ve/veya nitel araştırmalar yapılması durumunda ilgili çalışmalar açısından kıyaslama yapma imkânı da tanıyacaktır. Bu çalışmanın nitel araştırma yöntemleri çerçevesinde hazırlanmış olması ve kısıtlar göz önüne alındığında aşağıda ifade edilen konuların gelecekte farklı uzmanlar ve akademisyenler tarafından nitel olarak araştırılmasının yanı sıra nicel araştırma yöntemleri ile araştırılmasının daha kapsayıcı, bütüncül ve derinlemesine analizlerin yapılmasına fayda sağlayabileceği düşünülmektedir. Yapılan araştırma sonucu aktörler arası iletişim eksikliği yaşandığı ve dolayısı ile iş birliği ve koordinasyonun tam anlamı ile oluşturulmadığı söylenilebilir. Bu nedenle gelecek çalışmalarda aktörler arasında koordinasyon ve iletişim eksikliği arasındaki ilişkinin incelenmesi ve bu eksikliğin ortadan kaldırılıp koordinasyonun artırılması arasındaki ilişki incelenebilir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bir diğer eksiklik ise yerel politikaların oluşturulma aşamasında objektifliğin sağlanamamasıdır. Dolayısı ile politikaların oluşturulma ve uygulanma aşamasında tam olarak objektifliğin sağlanması ve aktörlerin bireysel çıkarlarını göz ardı etmesi için uygulanabilecek olan çalışmaların araştırılması önerilebilir. Alanya'da uygulanan yerel turizm politikalarının oluşturulmasında yer alan her bir aktörün aldığı rolü ortaya çıkarabilmek için birtakım konular araştırılabilir. Buna göre araştırılması önerilen konular şu şekilde sıralanabilir;

- Şehirde yer alan otel birliklerinin yerel turizm politikalarının oluşturulmasındaki rolü ve etkisi.
- Yerel yönetim organlarının yerel turizm politikalarının oluşturulmasındaki rolü ve etkisi.
- Turizm birliklerinin yerel turizm politikalarının oluşturulmasındaki rolü ve etkisi.
- Bu alanda çalışma yapan akademisyenlerinin yerel turizm politikalarının oluşturulmasındaki rolü ve etkisi.

Araştırmacılar tarafından paydaşlar özelinde yeni çalışmaların yapılmasının yanı sıra turizm türleri kapsamında da çalışmalar yapılması önerilmektedir. Alanya ile ilgili yerel düzeydeki turizm sorunları ve bunlar için hayata geçirilecek turizm politikalarının genel kapsamının yanı sıra daha dar kapsamlı alt boyutlarının geniş bir şekilde ele alınması literatüre zenginlik katacak, bu konuda yeni bulguların elde edilmesini sağlayacaktır. Ayrıca yapılan tez çalışmasının ileride farklı dönemlerde farklı araştırmacılar tarafından yenilenmesi; zaman ve şartlara göre değişim ve dönüşümün ölçülmesi açısından oldukça yararlı olacaktır.

YAZAR BEYANI / AUTHORS' DECLARATION:

Bu makale Araştırma ve Yayın Etiğine uygundur. Beyan edilecek herhangi bir çıkar çatışması yoktur. Araştırmanın ortaya konulmasında herhangi bir mali destek alınmamıştır. Makale yazım ve intihal/benzerlik açısından kontrol edilmiştir. Makale, “*en az iki dış hakem*” ve “*çift taraflı körleme*” yöntemi ile değerlendirilmiştir. Makalede kullanılan ölçek için yazar(lar) tarafından ölçeğin orjinal sahibinden izin alındığı beyan edilmiştir. Yazar(lar), dergiye imzalı “*Telif Devir Formu*” belgesi göndermişlerdir. Bu araştırmanın yapılması ile ilgili olarak Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Etik Komisyonundan 14/04/2023 tarih ve 194408 sayılı “*Etik İzni Belgesi*” alınmıştır. / **This paper complies with Research and Publication Ethics, has no conflict of interest to declare, and has received no financial support. The article has been checked for spelling and plagiarism/similarity. The article was evaluated by "at least two external referees" and "double blinding" method. For the scale used in the article, it is declared by the authors that permission was obtained from the original owner of the scale. The author(s) sent a signed "Copyright Transfer Form" to the journal. Regarding the conduct of this research, an "Ethics Permission Certificate" dated 14/04/2023 and numbered 194408 was obtained from the Ethics Committee of the University of Kütahya Dumlupınar.**

YAZAR KATKILARI / AUTHORS' CONTRIBUTIONS:

Kavramsallaştırma, orijinal taslak yazma, düzenleme – **Y1 ve Y2**, veri toplama, metodoloji, resmi analiz – **Y1 ve Y2**, Nihai Onay ve Sorumluluk – **Y1 ve Y2**. / **Conceptualization, writing-original draft, editing – Y1 and Y2, data collection, methodology, formal analysis – Y1 and Y2, Final Approval and Accountability – Y1 and Y2.**

KAYNAKLAR

- AĞBAY, Nurullah Cihan (2019), "*Türkiye'de Turizm Politikasının Oluşturulmasında Yönetişimin Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma*", **Doktora Tezi**, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- AĞBAY, Nurullah Cihan ve KARAKILÇIK, Yusuf (2020), "*Turizm Politikasının Oluşturulmasında Yönetişim Uygulaması: Türkiye Üzerine Bir Araştırma*", **Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi**, S.17(2), ss.248-269.
- AKIŞ, Ayhan (2007), "*Alanya'da Turizm ve Turizmin Alanya Ekonomisine Etkisi*", **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S.1(17), ss.15-32.
- AKMAN, Elvettin, (2015), "*Türkiye'de Kamu Politikası ve Kanun Yapım Sürecinin Analizi*", **Doktora Tezi**, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- AKMAN, Elvettin (2020), **Kamu Politikası**, Nobel Yayınevi, Ankara.

- AKTURFAN, Mustafa ve ŞEN, Ali (2023), "*Rekreasyon Turizmi Bağlamında Gastronomi Temalı Festivaller*", **Journal of Humanities and Tourism Research**, S.13(1), ss.230-244.
- ALANYA BELEDİYESİ (2021), "*Alanya, Mavi Bayraklı Plaj Sayısıyla Antalya'da 2. Sırada*", **Alanya Belediyesi Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://www.alanya.bel.tr/Haber/34759/ALANYA--MAVI-BAYRAKLI-PLAJ-SAYISIYLA-ANTALYA-DA-2--SIRADA> (Erişim Tarihi: 25.03.2024).
- ALANYA BELEDİYESİ (2023a), "*Turizm ve Sanat Festivali*", **Alanya Belediyesi Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://www.alanya.bel.tr/Etkinlik/11567/TURIZM-VE-SANAT-FESTIVALI> (Erişim Tarihi: 25.03.2024).
- ALANYA BELEDİYESİ (2023b), "*Başkan Yücel'den Tokar Çıkarması*", **Alanya Belediyesi Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://www.alanya.bel.tr/Haber/86062/BASKAN-YUCEL-DEN-TOKAR-CIKARMA--DUN-BURADAYDIK--BUGUN-BURADAYIZ--YARIN-DA-BURADA-OLACAGIZ> (Erişim Tarihi: 20.03.2024).
- ALANYA KAYMAKAMLIĞI (2018), "*İlçemiz Turizm Toplantısı*", **Alanya Kaymakamlığı Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <http://www.alanya.gov.tr/ilcemiz-turizm-toplantisi> (Erişim Tarihi: 15.03.2024).
- ALTAV - ALANYA TURİZM TANITMA VAKFI (2024), "*Vakfın Amacı*", **ALTAV Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://www.altav.org.tr/index.php?pid=3&lng=1> (Erişim Tarihi: 15.03.2024).
- ALTİD - ALANYA TURİSTİK İŞLETMECİLER DERNEĞİ (2020), "*Hakkımızda*", **ALTİD Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://www.altid.org.tr/hakkimizda/> (Erişim Tarihi: 25.03.2024).
- ALTİD - ALANYA TURİSTİK İŞLETMECİLER DERNEĞİ (2023), "*Alanya'nın Mavi Bayrak Sayısı 85*", **ALTAV Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://www.altid.org.tr/genel/alanyada-85-mavi-bayrak-var/> (Erişim Tarihi: 15.03.2024).
- ALTİD - ALANYA TURİSTİK İŞLETMECİLER DERNEĞİ (2024), "*Alanya Sahilleri Temizleniyor*", **ALTAV Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://www.altid.org.tr/genel/alanya-sahilleri-temizleniyor-2/> (Erişim Tarihi: 08.03.2024).
- ALTSO - ALANYA TİCARET VE SANAYİ ODASI (2012), "*Travelife Denetçi Eğitimi*", **ALTAV Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://www.altso.org.tr/duyurular/travelife-denetci-egitimi/> (Erişim Tarihi: 18.03.2024).
- ALTSO - ALANYA TİCARET VE SANAYİ ODASI (2021), "*Alanya Ekonomik Rapor 2020*", **ALTSO Kurumsal Web Sayfası** (E-Rapor), <https://www.altso.org.tr/yayinlarimiz/alanya-ekonomik-rapor/alanya-ekonomik-rapor-2020/> (Erişim Tarihi: 08.03.2024).
- ALTSO - ALANYA TİCARET VE SANAYİ ODASI (2023a), "*Turizm Eğitimleri*", **ALTSO Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://altsoakademi.com/Egitim/12/turizm-egitimleri.html> (Erişim Tarihi: 08.03.2024).
- ALTSO - ALANYA TİCARET VE SANAYİ ODASI (2023b), "*Alanya Ekonomik Rapor 2022*", **ALTSO Kurumsal Web Sayfası** (E-Rapor), <https://www.altso.org.tr/yayinlarimiz/alanya-ekonomik-rapor/alanya-ekonomik-rapor-2020/> (Erişim Tarihi: 08.03.2024).
- ALTSO - ALANYA TİCARET VE SANAYİ ODASI (2024), "*Tarihçe*", **ALTSO Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://www.altso.org.tr/odamiz-hakkında/tarihçe/> (Erişim Tarihi: 08.03.2024).
- ANTALYA VALİLİĞİ (2011), "*Antalya*", **Antalya Kültür ve Turizm Dergisi**, S.1(5), ss.1-18.
- ASLAN, Seyfettin ve TAYLAN, Ömer (2016), "*AK Parti Dönemi Din Devlet İlişkileri ve Laiklik Politikaları*", **Türk Siyasal Hayatında AK Parti Dönemi Kamu Yönetiminde Değişim, Kamu Politikaları, Kurumsal İlişkiler** (Ed. Seyfettin Aslan, Yılmaz Demirhan), Ekin Yayınevi, Bursa, ss.233-282.
- ATALI, Levent (2019), "*Seçimi Kazanan Belediye Başkanlarının Spor ve Rekreasyon Projelerinin İncelenmesi*", **ERPA Uluslararası Eğitim Kongresi Bildiriler Kitabı** (Ed. İsmail Önder, Şenol Beşoluk, Hüseyin Çalışkan, Ercan Masal), 19-22 Haziran 2019 - Sakarya, Fraktal Psikoloji Yayıncılık, Sakarya, ss.281-289.
- BAKA - BATI AKDENİZ KALKINMA AJANSI (2020), "*Alternatif Turizm*", **BAKA Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://baka.gov.tr/alternatif-turizm> (Erişim Tarihi: 08.03.2024).

- BAKA - BATI AKDENİZ KALKINMA AJANSI (2023), "*Proje Haritası*", **BAKA Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://baka.gov.tr/projeharitasi> (Erişim Tarihi: 08.03.2024).
- BELLİ, Aziz ve AYDIN, Abdullah. (2018), "*Türkiye'deki Sivil Toplum Anlayışına 15 Temmuz Darbe Girişimi Üzerinden Bakış*", **Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S.15(Özel Sayı), ss.63-78.
- BJÖRK, Peter ve KAUPPINEN-RÄISÄNEN, Hannel (2016), "*Local Food: A Source for Destination Attraction*", **International Journal of Contemporary Hospitality Management**, S.28(1), ss.177-194.
- BOĞAN, Erhan ve SARIŞIK, Mehmet (2016), "*Yerel Halkın Turizm Faaliyetine Yönelik Görüş ve Algılamalarının Belirlenmesi Üzerine Alanya'da Bir Araştırma*", **Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, S.12(1), ss.325-342.
- BORZYSZKOWSKI, Jacek (2013), "*Legal Forms of Modern Destination Management Organizations and Their Influence on the Range of Tasks and Responsibilities*", **UTMS Journal of Economics**, S.4(1), ss.367-376.
- BÜYÜKŞAHİN, Mehtap (2021), "*Alanya'da Ekolojik Çevrenin Medikal ve Rehabilitasyon Turizmi Sürdürülebilirliği Üzerine Etkisi*", **Yüksek Lisans Tezi**, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Alanya.
- CEYHAN, Esra (2011), "*Politika Nedir?*", **Milliyet Gazetesi** (Blog), 2 Ocak 2011, <https://blog.milliyet.com.tr/politika-nedir-/Blog/?BlogNo=282550> (Erişim Tarihi: 08.03.2024).
- COCHRAN, Charles L. ve MALONE, Eloise F. (2010), **Public Policy: Perspectives and Choices**, Lynne Rienner Publishers, London, 4th Edition.
- ÇAKICI, Celil ve KIZILIRMAK, İsmail (2009), "Yöresel Turizm Tanıtma Vakıflarının İncelenmesine Yönelik Bir Durum Çalışması", **10.Ulusal Turizm Kongresi**, 21-24 Ekim 2009 – Mersin, Mersin Üniversitesi Yayını, Mersin, ss.1553-1566.
- ÇEVİK, Hasan Hüseyin ve DEMİRCİ, Süleyman (2012), **Kamu Politikası**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2.Baskı.
- ÇİÇEK, Ali (2022), "*Türkiye'deki Siyasi Partilerin Yerel Yönetim Tasarımları*", **Türk Yerel Yönetimleri** (Ed. Konur Alp Demir, Ali Çiçek), Orion Yayıncılık, Ankara, ss.3-50.
- DEVECİ, Bilal, TÜRKMEN, Serkan ve AVCIKURT, Cevdet (2013), "*Kırsal Turizm ile Gastronomi Turizmi İlişkisi: Bigadiç Örneği*", **International Journal of Social and Economic Sciences**, S.3(2), ss.29-34.
- DİNÇER, Ömer (1998), **Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası**, Beta Yayınları, İstanbul, 3.Baskı.
- DOĞAN, Hulusi, ÜNGÖREN, Engin ve YELGEN, Esin (2010), "*Alanya Turist Profiline Yönelik Bir Araştırma*", **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, S.15(3), ss.79-100.
- DUMAN, Mehmet Sefa (2021), "*Alanya'da Turizmin Kentsel Kültürel Doku Üzerindeki Etkileri*", **Doktora Tezi**, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- DURAN, Bülent (2005), "*Türkiye'de Sivil Toplum ve Siyaset*", **Sivil Toplum: Farklı Bakışlar** (Ed. Lütfi Sınar), Kaknüs Yayınları, İstanbul, ss.189-223.
- DYE, Thomas (2013), **Understanding Public Policy**, Pearson Education, Londra (UK).
- EASTON, David (1959), **The Political System: An Inquiry into the State of Political Science**, Alfred A. Knopf Publisher, New York (US).
- EASTON, David (1979), **A Framework for Political Analysis**, The University of Chicago Press, Chicago.
- EMİNİ, Tufan (2023), "*Sivil Toplum Kuruluşlarının Politika Belirlemedeki Rolü: Tüsiad Örneği*", **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S.36(2003), ss.43-56.
- FIRAT KALKINMA AJANSI ARAŞTIRMA RAPORLARI (2016), "*Yap - İşlet - Devret Modelinde Uygulanan Usul ve Esasların Kalkınma Ajansları Açısından Analizi*", **Fırat Kalkınma Ajansı Kurumsal Web Sayfası** (E-Rapor), fka.gov.tr/Arastirma-Raporlari-Detay (Erişim Tarihi: 25.03.2024).
- GARCIA, Fernando Almeida (2018), "*Analysis of Tourism Policy in a Developing Country: The Case of Morocco*", **Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events**, S.10(1), ss.48-68.

- GETZ, Donald (1997), **Event Management and Event Tourism**, Cognizant Communication Corporation Publisher, New York (US).
- GOELDNER, Charles ve RITCHIE, Jr. Brent (2012), **Tourism: Principles, Practices, Philosophies**, John Wiley & Sons Publisher, New Jersey (US), 12st Edition.
- GÖÇÖĞLU, Volkan ve AYDIN, Mehmet Devrim (2015), "*Kamu Politikası ve Sosyal Medya İlişkisinin Toplumsal Hareketler Bağlamında İncelenmesi*", **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, S.8(37), ss.880-901.
- GÖNÜLTAŞ, Yasin Can ve YAYLI, Hasan (2023), "*Yer Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşları: Tarihsel Süreç, Kurumsal Yapılanma ve İşleyiş*", **Cumhuriyetin 100. Yılında Türk Devlet Teşkilatının Anatomisi ve Fizyolojisi** (Ed. Mehmet Akif Özer, Yusuf Pustu, Reha Bayansar), Yetkin Yayınları, Ankara, ss.491-525.
- GUZMAN, Tomas Lopez, GÁLVEZ, Jesús Claudio Pérez ve FERNANDEZ, Guzmán Antonio Muñoz (2017), "*Satisfaction, Motivation, Loyalty and Segmentation of Tourists in World Heritage Cities*", **Revista De Turismo Y Patrimonio Cultural**, S.16(1), ss.73-86.
- GÜÇLÜ, Ayberk (2021), "*Türkiye'de Turizm Politikaları Kapsamında Yerel Yönetimlerin Turizm Sektörüne Yönelik Uygulamalarına Turizm İşletmelerinin Bakış Açısı: Alanya Örneği*", **Doktora Tezi**, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- GÜÇLÜ, Hatice (2006), "*Turizm Sektöründe Durumsal Faktörlerin Örgütsel Bağlılık Üzerindeki Etkisi*", **Doktora Tezi**, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- GÜNEY, Derya ve BAHAR, Ozan (2017), "*Turizm Sektöründeki Sivil Toplum Kuruluşlarının Tarihsel Gelişimi ve STK'ların Turizm Rekabetine Etkisi*", **4th International Congress of Tourism and Management Researches**, 12-14 Mayıs 2017 – Girne (KKTC), (yayınevi yok), (yayıyeri yok), ss.(1-21).
- HARMAN, Serhat (2014), "*Sivil Toplum Kuruluşlarının Turizm Sistemindeki İşlevleri Üzerine Bir İnceleme*", **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S.11(26), ss.343-360.
- HORNG, Jeou-Shyan ve TSAI, Chen-Tsang (2012), "*Culinary Tourism Strategic Development: An Asia-Pacific Perspective*", **International Journal of Tourism Research**, S.14(1), ss.40-55.
- HORNG, Jeou-Shyan, SU, Ching-Shu ve YANI, Amy (2013), "*Segmenting Food Festival Visitors: Applying the Theory of Planned Behavior and Lifestyle*", **Journal of Convention & Event Tourism**, S.14(3), ss.193-216.
- KAÇMAZ, Yaşar Yiğit (2014), "*Engelli Bireylerin Turizm Deneyimlerine Yönelik Bir Araştırma: Alanya Örneği*", **Yüksek Lisans Tezi**, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- KAPANİ, Münci (2008), **Politika Bilimine Giriş**, Bilgi Yayınevi, İstanbul, 21. Baskı.
- KARADENİZ, Oğuz (2016), "*Türkiye'de İnovasyon ve Kamu Politikası*", **Yüksek Lisans Tezi**, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- KIM, Hoon, Duncan, Jen L. ve JAI, Tun-Min (2014), "*A Case Study of a Southern Food Festival: Using A Cluster Analysis. Approach*", **Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research**, S.25(3), ss.457-473.
- KISA, Hilmiye (2022), "*Alanya'da Yerel Turizm Politikaları*", **Farklı Yönleriyle Alanya'da Turizm** (Ed. Mevlüt Uyar, Özgür Gölge), Detay Yayıncılık, Ankara, ss.32-57.
- KOCAMAN, Serpil (2012), "*Destinasyon Yönetimi Kapsamında Marka Kimliğine Etki Eden Faktörlerin Marka İmajına Etkisi: Alanya Örneği*", **Doktora Tezi**, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- KOKKRANIKAI, Jithendran, CRONJE, Paul ve BUT, Richard (2011), "*Tourism Policy and Destination Marketing in Developing Countries: The Chain of Influence*", **Tourism Planning & Development**, S.8(4), ss.359-380.
- KORKMAZ, Zeynep (2019), "*Yerel Düzeyde Kamu Politikası Oluşturulması Karşılıklı Belediye Örneği*", **Yüksek Lisans Tezi**, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- KÖROĞLU, Özlem (2013), "*Turist Rehberlerinin İş Yaşamındaki Rollerini Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme*", **Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S.16, ss.91-112.

- KUZKAYA, Ümit (2022), "*Sağlık Turizmi Paydaşlarının Sağlık Turizmi Potansiyel ve Uygulamalarına Yönelik Tutum, Yaklaşım ve Önerileri: Alanya Örneği*", **Doktora Tezi**, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Alanya.
- LASSWELL, Harold (1951), "*The Policy Orientation*", **The Policy Sciences: Recent Developments in Scope and Method** (Ed. Daniel Lerner, Harold D. Lasswell), Stanford University Press, California, ss.10-25.
- LASSWELL, Harold ve KAPLAN, Abraham (1950), **Power and Society**, Yale University Press, New Haven-Connecticut (US).
- MECEK, Mehmet (2020), "*Bir Mülki (Taşra) İdare Birimi Olarak Türkiye’de İl Yönetimleri ve Hukuki - Örgütsel Yapıları*", **Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi (JEBPIR)**, S.6(2), ss.296-325.
- MECEK, Mehmet ve ATMACA, Yıldız (2020), "*Yerel Yönetimlerin İdari Yapısına İlişkin Mevzuat Analizi*", **Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**, S.19(76), ss.2068-2087.
- MILES, Matthev ve HUBERMAN, Michael (2016), **Nitel Veri Analizi**, Pegem Akademi, Ankara, 2. Baskı.
- NACAK, Osman (2015), "*Yeni Kamu Yönetimi ve Türkiye’de Kamu Politikalarının Oluşturulması: Aktör Temelli Bir Analiz*", **Doktora Tezi**, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- OLALI, Hasan (1990), **Turizm Politikası ve Planlaması**, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- OLALI, Hasan ve TİMUR, Alğ (1988), **Turizm Ekonomisi**, Ofis Ticaret Matbaacılık (yazarın kendi yayımı), İzmir.
- ÖZÇOBAN, Ertan (2019), "*Türkiye’de Kış Turizmi ve Erciyes Kayak Merkezi Üzerine Bir Değerlendirme*", **Journal of Tourism & Gastronomy Studies**, S.7(3), ss.1606-1625.
- ÖZKAN, Ahmet Hilmi (2005), "*Ekolojik Mimarlık Çerçevesinde Alanya’daki Turizm Olgusunun İncelenmesi*", **Yüksek Lisans Tezi**, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- ÖZKAN, Özlem ve KAYA, Senay (2015), "*Bilimsel Makalede “Sınırlılıklar” Neden ve Nasıl Yazılır?*", **TAF Preventive Medicine Bulletin**, S.14(6), ss.496-505.
- PAL, Leslie Alexander (2006), **Beyond Policy Analysis: Public Issue Management in Turbulent Times**, Thomson/Nelson Publisher, Scarborough – Ontario (Canada).
- PATTON, Michael Quinn (2014), **Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri** (Çev. Mesut Bütün, Selçuk Beşir Demir), Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2. Baskı (orijinal 3. baskıdan çeviri).
- PRESENZA, Angelo, SHEEHAN, Lorn ve RITCHIE, Jr. Brent (2005), "*Towards a Model of the Roles and Activities of Destination Management Organizations*", **Journal of Hospitality, Tourism and Leisure Science**, S.3, ss.1-16.
- RAHMALAROĞLU, Seçkin Yıldırım (2019), "*Dünya’da ve Türkiye’de Golf Turizmi: Antalya Destinasyonu Örneği*", **Yüksek Lisans Tezi**, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- SARI, Cemil (2010), "*Alanya İlçesinin Alternatif Turizm Kaynakları*", **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S.20(1), ss.1-28.
- SARUHAN, Zafer (2019), "*Alanya’da Turistik Ürün Oluşturmada Yerel Halkın Faaliyetleri ve Turistlerin Yöresel Ürünlere Yönelik Tutumları*", **Yüksek Lisans Tezi**, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- SEMİZ, Derya (2021), "*Gönüllülüğün Yaygınlaşması İçin İhtiyaçlar ve Öneriler*", **Liderlik Gönüllülük ve Gönüllü Liderliği** (Ed. Bilal Çankır), Beta Yayınevi, İstanbul, ss.133-145.
- SHANKA, Tekle ve TAYLOR, Ruth (2002), "*Attributes for Staging Successful Wine Festivals*", **Event Management**, S.7(3), ss.165-175.
- SOLMAZ, Cansu (2012), "*Turizm Politikalarının Oluşturulmasında Turist Rehberlerinin Rolü*", **Yüksek Lisans Tezi**, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- SOYAK, Münevver (2013), "*Uluslararası Turizmde Son Eğilimler ve Türkiye’de Turizm Politikalarının Evrimi*", **Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi**, S.4, ss.1-18.

- ŞAHİN, Ahmet ve ÖNDER, Serpil (2008), "*Peyzaj Mimarlığı Tasarım Sürecinde Bilgisayar Kullanım Olanaklarının Alanya Atatürk Parkı Örneğinde İrdelenmesi*", **Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi**, S.22(46), ss.26-35.
- ŞAHİN, Güzel Gonca ve ÜNVER, Gülçin (2015), "*Destinasyon Pazarlama Aracı Olarak "Gastronomi Turizmi": İstanbul'un Gastronomi Turizmi Potansiyeli Üzerine Bir Araştırma*", **Journal of Tourism and Gastronomy Studies**, S.3(2), ss.63-73.
- T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI (2021), "*Sağlık Turizmi Yetki Belgesi Almaya Hak Kazanan Sağlık Tesisleri*", **Sağlık Bakanlığı Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://shgmturizmdb.saglik.gov.tr/TR-67458/bakanligimizca-yetkilendirilmissaglik-tesisleri-icin-tiklayiniz.html> (Erişim Tarihi: 20.03.2024).
- TALAS, Mustafa (2011), "*Sivil Toplum Kuruluşları ve Türkiye Perspektifi*", **Türklük Bilimi Araştırmaları**, S.29, ss.387-401.
- TDK - TÜRK DİL KURUMU (2023), **Büyük Türkçe Sözlük**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- TELLİOĞLU, Salih ve ŞİMŞEK, Necati (2016), "*Dünyada ve Türkiye'de Engelli Dostu Turizm*", **Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi**, S.4(33), ss.552-567.
- TURAN, Abdullah (2023), "*Çevre Yönetiminin Sürdürülebilmesinde Siyasetçilerin Etik Lider Özellikleri Taşımasının Önemi: Kyoto Protokolü Örneği*", **Urban 21 Journal**, S.1(1), ss.30-54.
- TÜRK, Ali ve SEYDİOĞULLARI, Hatice Selcen (2018), "*Kent Kimliğinin Kent Meydanlarına Yansımaları: Alanya İskele-Rıhtım Bölgesi Örneği*", **Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi**, S.9(1), ss.205-215.
- TÜROFED - TÜRKİYE OTELCİLER FEDERASYONU (2024), "*Hakkımızda*", **TÜROFED Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://www.turofed.org.tr/hakkimizda> (Erişim Tarihi: 08.03.2024).
- TÜRSAB - TÜRKİYE SEYAHAT ACENTELERİ BİRLİĞİ (2019), "*Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği İç Tüzüğü*", **TÜRSAB Kurumsal Web Sayfası** (E-Haber), <https://www.tursab.org.tr/tuzukler/tursab-i-tuzugu> (Erişim Tarihi: 08.03.2024).
- ULUCAN, Ebru ve KIZILIRMAK, İsmail (2020), "*Kırsal Turizmde Sivil Toplum Kuruluşlarının Yeri ve Önemi*", **Türk Turizm Araştırmaları Dergisi**, S.4(1), ss.729-745.
- USLU, Yakup (2019), "*Marka Şehir Oluşumunda İnternet ve Sosyal Medya Etkisi: Alanya Örneği*", **Doktora Tezi**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- UZUN, Hakan (2021), "*Kamu Politikası Analizi: Türkiye'nin Kamu Özel İş Birliği Politikası*", **Doktora Tezi**, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ÜNLÜÖNEN, Kurban ve SEVİM, Burhan (2005), "*Turistik Arz Kaynaklarının Değerlendirilmesinde Yerel Yönetimlerin, Sivil Toplum Örgütleri, Eğitim Kurumları ve Yerel Medyanın Rolüne İlişkin Bir Uygulama: Zonguldak İli Örneği*", **Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi**, S.2(1), ss.54-73.
- VEAL, Anthony James (2018), **Research Methods for Leisure and Tourism**, Pearson Education Limited Press, Harlow – Essex (Uk).
- YAYLI, Hasan ve GÖNÜLTAŞ, Yasin Can (2017), "*Uluslararasılaşan Yerel Yönetimler: Yerel Dış Politika (Paradiplomasi) Kavramına Teorik Bir Bakış*", **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, S.20(2), ss.271-288.
- YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan (2021), **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 12.Baskı.
- YILDIZ, Mete (2011), "*Türkiye Bilimler Akademisi Kamu Politikası*", **TÜBA Kurumsal Web Sayfası**, https://acikders.tuba.gov.tr/pluginfile.php/3875/mod_resource/content/1/ENSON%20KP%20DERSI%20KP%20NEDIR.pdf (Erişim Tarihi: 25.01.2024).
- YILDIZ, Mete ve SOBACI, Mehmet Zaid (2013), **Kamu Politikası Kuram ve Uygulama**, Adres Yayınları, Ankara.
- YILMAZ, Vildan (2021), "*Medikal Turizmde Destinasyon Rekabetçiliğinin Belirlenmesi: Alanya Örneği*", **Doktora Tezi**, Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.